

w³ Catalyst

FA - Finans/Muhasebe

FA - Finans/Muhasebe	1
Muhasebe, Cari ve Bütçe Boyutları	1
İş fonksiyonları ile Muhasebe, Cari ve Bütçe İşlemleri Listesi	2
FA kullanabilmeniz için yapmanız gereken ana tanımlar:	4
Muhasebe Hesap Kodları	4
W³ Catalyst FA Modülleri - Bütçe Tasarımı	6
Bütçe Planları Nasıl Yapılır?	7
Cari Hesap ve İşlemler	7
Cari Hesap Nedir?	8
W³ Catalyst FA Modülleri - Kasa	8
Kullanıma Geçmeden Önce	9
Kasa Modülü Fonksiyonları	9
W³ Catalyst FA Modülleri - Banka	10
Kullanıma Geçmeden Önce	11
Banka Modülü Fonksiyonları	12
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	12
W³ Catalyst FA Modülleri - Masraf ve Gelir İşlemleri	13
Masraf ve Gelirin Boyutları	13
Masraf ve Gelir Dağıtım Şablonu Nedir?	14
Kullanıma Geçmeden Önce	14
Modül Fonksiyonları	15
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	15
W³ Catalyst FA Modülleri - Çek/Senet	15
Kullanıma Geçmeden Önce	17
Modül Fonksiyonları	18
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	18
W³ Catalyst FA Modülleri - Cari İşlemler	19
Kullanıma Geçmeden Önce	19
Modül Fonksiyonları	19
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	19
W³ Catalyst FA Modülleri - Kredi	20
Kullanıma Geçmeden Önce	20
Modül Fonksiyonları	20
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	20
W³ Catalyst FA Modülleri - Risk ve Teminat	21
Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS)	21
Kullanıma Geçmeden Önce	21
Modül Fonksiyonları	22
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	22
W³ Catalyst FA Modülleri - Borç/Alacak ve Nakit Yönetimi	23
Kullanıma Geçmeden Önce	23
Modül Fonksiyonları	24
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	24

W³ Catalyst FA Modülleri - Değerleme ve Reeskont	25
Reeskont tutarı nasıl hesaplanır?	26
Kullanıma Geçmeden Önce	26
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	26
W³ Catalyst FA Modülleri - Menkul Kıymetler	27
Kullanıma Geçmeden Önce	27
Modül Fonksiyonları	27
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	28
W³ Catalyst FA Modülleri - Bütçe	28
Kullanıma Geçmeden Önce	29
Modül Fonksiyonları	29
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	29
W³ Catalyst FA Modülleri - Muhasebe İşlemleri	30
Kullanıma Geçmeden Önce	30
Modül Fonksiyonları	30
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	31
W³ Catalyst FA Modülleri - Maliyet Muhasebesi	32
Gider/Maliyet/Zarar Kavramları	32
Doğrudan ve Dolaylı Maliyetler ve Yansıtma	32
Envanter Yöntemi ve Önemi	32
7/A Fonksiyon Esasına Göre Hesaplar	33
7/B Gider Çeşidine Göre Hesaplar	34
Kullanıma Geçmeden Önce	36
Modül Fonksiyonları	36
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	36
W³ Catalyst FA Modülleri - Sabit Kıymetler	37
Sabit Kıymetlerde Değerleme ve Amortisman	37
Kullanıma Geçmeden Önce	38
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	38
Modül Fonksiyonları	38
W³ Catalyst FA Modülleri - Mali Tablolar	39
Kullanıma Geçmeden Önce	39
Modül Fonksiyonları	39
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	39
W³ Catalyst FA Modülleri - Muhasebe Defterleri	40
Kullanıma Geçmeden Önce	40
Modül Fonksiyonları	40
Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar	40

FA - Finans/Muhasebe

W³ Catalyst'te tüm finans ve muhasebe işlemleri 3 boyutlu kaydedilir. Bu boyutlar Muhasebe, Cari ve Bütçe'den oluşur. Bir başka ifadeyle tüm işlemlerin muhasebe, cari işlem ve bütçe hareketleri tek bir seferde kayıt altına alınır. Ayrıca her bir işlemin 3 para birimi vardır: İşlem para birimi, muhasebe/yerel para birimi ve sistem 2. döviz para birimi. Böylelikle işletmenizde üç boyutlu ve üç para birimli kontrol mekanizması sağlarsınız.

Muhasebe, Cari ve Bütçe Boyutları

Tek düzen muhasebe hesapları doğası gereği hiyerarşik ve dikey bir yapıdadır. Çoğu zaman ihtiyaç duyulan detayları muhasebe hesap planları veya kodlarıyla takip etmeye çalışmak uzun hiyerarşik veriler ortaya çıkarır. Örneğin 10.000'den fazla stoğu, 10.000'den fazla müşterisi, 1.000 tedarikçisi, 100 şubesi, 1.000 çalışanı olan bir işletme düşünün. Her bir ürün veya müşteri için ayrı muhasebe kodları oluşturulmak istense devasa bir hesap planı ortaya çıkacaktır.

Muhasebe kayıtları bir işletmenin yasal kayıtlarıdır. Vergi ve diğer yasal yükümlükleri muhasebe kayıtları üzerinden takip edersiniz. Yaptığınız her bir parasal işlemin muhasebe tablolarına yansması olur. Bir fatura kestiğinizde müşteri ve tedarikçi muhasebe kodları, satılan veya alınan ürünlerin muhasebe kodları, vergi kodlarından oluşan bir muhasebe fişi kesilmiş olur.

W³ Catalyst, muhasebe fişinin yanı sıra ikinci olarak cari işlem kayıtları oluşturur. Cari işlem kayıtlarında muhasebe hesabında tutamayacağınız veriler vardır. Örneğin bir satış faturasını müşteri 10 taksitle ödeyecektir. Muhasebe kayıtlarında faturanın toplamı kadar müşteri muhasebe hesabına borç yazılırken cari işlem kayıtlarında bu borç 10'a bölünerek vade tarihleri belirtilerek yazılabilir. Bu sayede borç alacak yönetimi ve nakit akımı yönetimi yaparken muhasebe kayıtlarında görmekte zorlanacağınız işlemleri "Cari" boyutu ile daha kolay yönetirsiniz.

Bütçe işlemlerinde de benzer bir durum vardır. Bir masraf işlemini ele alalım. Masraf kaydı yapıldığında doğal olarak yapılan masraf hangi muhasebe kodları ile bağlantılı ise o muhasebe koduna kaydedilir. Beraberinde masraf tutarı kadar kasa, banka, kredi kartı gibi hesaplara alacak kaydedilmiş olur. Oysa bu masrafların boyutlandırılarak gerektiğinde bölerek bütçeye yansıtılmak yöneticilere ve çalışanlara daha iyi yönetim ve denetim imkanları sunar. Bütçe işlemlerinde kategori, kalem, masraf ve gelir merkezi ve kişiler vardır.

Örneğin bir şirket binası düşünün. Bu binaya her ay elektrik faturası ödüyorsunuz. Binada satış, finans ve proje departmanları var ise ve siz de her bir departmanı bir gelir ve masraf merkezi olarak yönetmek ve denetlemek istiyorsanız elektrik faturasını bölerek dağıtmanız gereklidir. Elbette bu dağıtımları muhasebe kayıtlarıyla yapmaya çalışabilirsiniz ancak bütçe kurgusu size çok daha anlamlı ve kolay yönetilebilir araçlar verecektir. Bütçe aynı zamanda hedef demektir.

W³ Catalyst Bütçe araçları; gelir hedeflerini ve harcama sınırlarını gerçek zamanlı kontrol eden mekanizmadır. Bu üç boyutlu mekanizma size aynı zamanda kurum içi kontrol imkanları da sunmaktadır. Bu kontrol mekanizmalarını organizasyonunuza göre istediğiniz gibi tasarlayabilirsiniz.

Örnek Kurgu

Faturaları "Ön kayıt" sürecindeki işlem tipiyle sisteme sekreter giriyor. Bu statü ile fatura kaydedildiğinde sadece Stok ve Cari İşlem yapılıyor. Faturaları muhasebe uzmanı kontrol ediyor ve "Muhasebe-Bütçe Kontrol" sürecindeki işlem tipiyle güncellediğinde faturanın muhasebe ve bütçe kayıtları oluşuyor.

Aşağıdaki şekil ve tablo W³ Catalyst'in parasal işlemlerdeki 3 boyutu ve 3 para birimini göstermektedir.

İş fonksiyonları ile Muhasebe, Cari ve Bütçe İşlemleri Listesi

Fonksiyon	Muhasebe	Cari	Bütçe
Gelen Havale	•	•	•
Giden Havale	•	•	•
Kredi Kartı Hesaba Geçiş		•	•
Kredi Kartı Tahsilatları	•	•	•
Kredi Kartıyla Ödemeler	•	•	•
Kur Değerleme İşlemleri	•		•
Banka Para Çekme	•		•
Banka Para Yatırma	•		•
Cari Virman	•	•	
Cari Dekont	•	•	
Cari Dönem Açılışı	•	•	•
Cari Kur Değerleme İşlemi	•	•	•
Prim Ödeme İşlemi	•	•	•
Çek Çıkış Bordrosu-Ciro	•	•	•
Çek Çıkış Bordrosu-Banka	•	•	•
Çek Çıkış Bordrosu-Banka Teminat	•		•
Çek Çıkış Bordrosu-Tahsil	•		•
Çek Giriş Bordrosu	•	•	•
Çek İade Çıkış Bordrosu	•	•	•
Çek İade Giriş Bordrosu	•	•	•
Çek İade Giriş Bordrosu-Banka	•		•
Çek Transfer	•	•	•
Senet Çıkış Bordrosu	•	•	•
Senet Çıkış Bordrosu-Banka	•		•
Senet Çıkış Bordrosu-Banka Teminat	•		•
Senet Çıkış Bordrosu-Tahsil	•		•
Senet Giriş Bordrosu	•	•	•
Senet İade Çıkış Bordrosu	•	•	•
Senet İade Giriş Bordrosu	•	•	•

Fonksiyon	Muhasebe	Cari	Bütçe
Senet İade Giriş Bordrosu-Banka	•		•
Senet Tahsilat	•		•
Senet Transfer	•	•	•
Kasa Kur Değerleme	•		
Döviz Alış Satış - Virman	•		•
Nakit Ödeme	•	•	•
Nakit Tahsilat	•	•	•
Gelir Fişi	•	•	•
Masraf Fişi	•	•	•
Menkul Kıymet Alışları	•	•	•
Menkul Kıymet Satışları	•	•	•
Amortisman ve Değerleme	•		•
Sabit Kıymet Alış	•	•	•
Sabit Kıymet Satış	•	•	•
Sabit Kıymetten Stoğa İade Fişi	•		•
Stoktan Sabit Kıymete Dönüşüm Fişi	•		•
İthal Mal Girişi	•	•	•
Alış Faturası	•	•	•
Perakende Satış Faturası	•	•	•
Satış Faturası	•	•	•
Stok Fişi	•		•
Üretim Sonucu	•		•

İşlem Tipleri ve İş fonksiyonları arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak için aşağıdaki konuyu ayrıca inceleyin:

> BPM "İşlem Tipi"

Tavsiye

FA modüllerini kullanmaya başlamadan önce muhasebe hesap planlarınızı mutlaka gözden geçirin. Mali müşavirinizden yardım isteyin. Hesap planlarındaki yanlışlıklar hatalı ve eksik beyannameler vermenize neden olur. Kanunlar karşısında zor durumda kalmamak için uzmanlardan hizmet alın.

Masraflarınızı ve gelirlerinizi gruplamak için en uygun kurgu üzerinde çalışın. Herhangi bir parametre veya tanım yapmadan önce kurgunuzu sağlamlaştırın ve planlayın.

FA kullanabilmeniz için yapmanız gereken ana tanımlar:

- ▶ Şirket akış parametrelerinde FA sekmesi altındaki parametreleri set edin.
- ▶ Yerel para birimi ve ikinci dövizini belirleyin. Diğer dövizleri set edin.
- ▶ Vergi Oranlarını set edin. KDV, ÖTV, Stopaj ve Diğer Vergiler
- ▶ Muhasebe hesap planınızı hazırlayın
- ▶ Masraf ve Gelir merkezlerini planlayın
- ▶ Bütçe kategorilerini gruplayın.
- ▶ Bütçe kalemlerini oluşturun ve muhasebe kodlarıyla ilişkilendirin.
- ▶ Kasalarınızı açın ve muhasebe hesaplarıyla ilişkilendirin.
- ▶ Banka hesaplarınızı açın ve muhasebe hesaplarıyla ilişkilendirin.
- ▶ Cari hesapları açın. (Müşteri, tedarikçiler ve çalışanlar aynı zamanda cari hesaplardır.)
- ▶ Cari işlemler için ödeme yöntemleri belirleyin.
- ▶ İşlem tiplerini oluşturun ve yetkiler verin. (Yetki düzenlemeden önce organizasyon birimleri, roller ve çalışanların düzenlenmesi gereklidir)
- ▶ Fiş ve Belge Numaralarını düzenleyin.
- ▶ FA Modülü'nde kullanacağınız tüm işleyişi analiz edip W³ Catalyst'te bu süreçlerinizi oluşturun.

Muhasebe Hesap Kodları

Eğer iyi bir hesap planı kurgusu yapmaz veya yanlış yaparsanız mizan, gelir tablosu, bilanço gibi muhasebe tablolarınız hatalı sonuçlar verir. Bir işletme için yanlış muhasebe tabloları telafisi imkansız zararlara neden olabilir. Hesap planlarını tasarlayacak kişiler uzman olmalıdır. Hesap planlarını ve ayarları sisteme kaydedecek kişilerin ise titiz ve dikkatli insanlardan seçilmesi gerekir.

Esas olarak muhasebe hesap kodları son derece basit bir mantığa sahiptir. 1-9 arasında numerik bir değerle başlayan ana hesaplar vardır. Ana hesaplar nokta separatör olarak kullanılarak alt hesaplara bölünür. Hiyerarşide ilk noktaya kadar olan hesapların hangi amaçla kullanılacağı yasal düzenlemelerle belirlenmiştir. Altındaki tüm hesapları ise işletmelerin ihtiyacı ve düşünce sistemi belirler.

Birinci noktadan sonraki alt hesaplar ve onların altındaki açılan diğer alt hesaplar ve nokta kullanılarak açılan diğer alt hesaplar teorik olarak sonsuz bir hiyerarşik yapı oluşturabilir. Ancak unutmayınız ki; yönetilemeyecek kadar alt hesap açmak kargaşaya neden olabilir. Her zaman dediğimiz gibi hiçbir işletme yönetemeyeceği detaylarla uğraşmamalı,

Çok bilindik bir konu ve çok sayıda detaylı içerik bulacağınızı ve uzmanlardan yararlanacağınızı düşündüğümüz için basit bir örnek ile açıklamakla yetineceğiz.

1.DÖNEN VARLIKLAR

10. Hazır Değerler

100. Kasa

100.001 A Şubesi

100.001.01 A Şubesi TL Kasası

100.001.02 A Şubesi USD Kasası

1, 10 ve 100 ile başlayan hesap kodları standart kodlardır ve W³ Catalyst içinde kurulumla beraber hazır olarak gelir. Yukarıda örneğe göre kasa hesap kodları önce şubelere göre ardında para birimlerine göre gruplanmıştır.

W³ Catalyst'te tek düzen hesap planlarını UFRS (Uluslararası Finans Raporlama Sistemi) ile uyumlu oluşturabilirsiniz. Bu özellik tek ve UFRS kodlarını aynı anda kullanmanıza olanak sağlar. Eğer bağımsız denetim veya yabancı ortaklı bir işletme iseniz çoğunlukla size tek düzen hesap planı ve UFRS aynı anda lazım olacaktır. Genellikle işletmeler veya muhasebeciler tek düzen hesap planlarında kayıt altına alınmış işlemleri dönem sonlarında UFRS kodlarıyla oluşturulmuş hesaplara taşıyarak UFRS standartlarında muhasebe tablolarını çıkarır. W³ Catalyst'te eş zamanlı çalışma imkanına sahipsiniz.

Muhasebe hesap kodları aşağıdaki iş fonksiyonları ile bağlanır.

Açıklama	İş Fonksiyonu
Ürün Muhasebe Kodları	Ürün - Stok
Müşteri-Tedarikçi Muhasebe Kodları	Bireysel - Kurumsal
Çalışan Muhasebe Kodları	Çalışan
Kasa Muhasebe Kodları	Kasa
Banka Muhasebe Kodları	Banka
Bütçe Kalemi Muhasebe Kodları	Bütçe Kalemi Tanımı
Proje Muhasebe Kodları	Proje

Tavsiye

Sıklıkla yapılan hataların başında eski muhasebe uygulamanızda kullandığınız veya bir önceki mali yıldan aldığınız muhasebe hesap planını olduğu gibi kullanmaktır. Çoğunlukla yıllar içinde oluşan hesap planları birçok gereksiz ve kullanılmayan hesap kodları içerir. Bazen de eski hesap planı işletmedeki gelişmelerin gerisinde kalmış olabilir. Üzerinde çalışmadığınız, yeniden yorumlayıp düzenlemediğiniz bir hesap planını olduğu gibi aktarmaya çalışmayın.

W³ Catalyst FA Modülleri - Bütçe Tasarımı

Bütçe disiplindir. Hedefleri izlemek ve maliyetlerini kontrol altında tutmak işletmeler için hayati önem taşır. W³ Catalyst'te bütçe işlemi yapan iş fonksiyonları gerçek zamanlı bütçe kayıtları oluşturur. Bu kayıtlar size planlı veya plansız tüm harcama ve gelirlerin izlenmesini sağlar. Eğer gelir ve masraflarınızı gelir-masraf merkezlerine göre planlamış iseniz sonuçlar ile planları her an karşılaştırabilirsiniz.

Bütçe araçlarını etkin kullanmak için 3 kavramı bilmelisiniz.

Gelir ve Masraf Merkezi: Gelir ve masrafların olduğu işletme için özel bir anlam yüklenebilen mantıksal bir gruplama yaklaşımıdır. Şube, departman, iş birimi, takım gibi organizasyon birimleri birer gelir-masraf merkezi olabilir. Ürün ve hizmet kategorilerine göre gelir-masraf merkezleri tasarlanabilir.

Bütçe Kategorisi: Gelir ve masrafları ayırtırmaya yarayan mantıksal gruplardır. İnsan Kaynakları, Üretim, Ar-Ge gibi üst kategoriler oluşturabilirsiniz.

Bütçe Kalemi: Gelir ve masrafları bütçe kategorileri altında ayırtırmaya yarayan mantıksal gruplardır. Kırtasiye Giderleri, Yakıt Giderleri, İmalat Gelirleri gibi bütçe kalemleri oluşturulabilir.

Örnek Kurgu

Santifirüj ve kaynak makinesi imalatı yapan bir firmanın imalat, satış, servis ve finans-idari işler departmanları vardır.

Santifirüj imalatında paslanmaz çelik sarf edilirse;

- ▶ Masraf-Gelir Merkezi: İmalat
- ▶ Bütçe Kategorisi: İmalat Giderleri
- ▶ Bütçe Kalemi: İmalat Sac Giderleri

Finans departmanındaki bir çalışanın kullandığı aracın kirası ödendiğinde;

- ▶ Masraf-Gelir Merkezi: Finans ve İdari İşler
- ▶ Bütçe Kategorisi: Ulaşım Giderleri
- ▶ Bütçe Kalemi: Araç Kiraları
- ▶ Kaynak makinesi satıldığında;
- ▶ Masraf-Gelir Merkezi: Satış
- ▶ Bütçe Kategorisi: Satış Gelirleri
- ▶ Bütçe Kalemi: Kaynak Makinesi Satış Gelirleri

Yemek şirketi yemek faturası kestiğinde;

- ▶ İmalatta 30, Satışta 10, Finans ve İdari İşlerde 10 kişi çalışıyor ise masraf çalışan sayılarına göre paylaşılır.
- ▶ Masraf-Gelir Merkezi: %60 İmalat, %20 Satış ve %20 Finans ve İdari İşler
- ▶ Bütçe Kategorisi: Genel Giderler
- ▶ Bütçe Kalemi: Mutfak Harcamaları

Bir tedarikçiye banka havalesi yapıldığında havale için ödenen masraf;

- ▶ Masraf-Gelir Merkezi: Finans ve İdari İşler
- ▶ Bütçe Kategorisi: Finansal Giderler
- ▶ Bütçe Kalemi: Havale EFT Harcamaları

Örneklerden anlaşılacağı gibi bütçe işlemi yapan tüm iş fonksiyonları (Bakınız: İş fonksiyonları ile Muhasebe, Cari ve Bütçe İşlemleri Listesi) kaydedildiğinde veya güncellendiğinde bütçe sonuçları kendiliğinden oluşur.

Bu sonuçları hedefler ile karşılaştırmak veya raporlamak istiyorsanız bütçe planlama fişlerini kullanarak planlar yapmalısınız.

Bütçe Planları Nasıl Yapılır?

Bütçe Kaydı yaparak ve Bütçe Planlama Fişleri kullanarak bütçe yapılır.

Bütçe Planlama Fişi Nedir? Belirli bir zaman aralığında harcama sınırlarını ve gelir hedeflerini o zaman aralığının sonunda olan-biten ile karşılaştırmak için oluşturulmuş planlama ekranlarıdır. Planlama fişlerinde masraf-gelir merkezleri, planlayan, hedef verilen ve bütçe kalemleri girilerek planlama yapılır.

Bütçe Dağıtım Şablonu Nedir? Masraf ve Gelir fişleri ve faturalarda gelir ve harcamaları masraf –gelir merkezlerine bölerek paylaştıran dağıtım anahtarı ve kurallardır.

Dikkat

Alış ve satış faturalarına eklenen ürün ve hizmetler bütçe kayıtları oluşturur. Dolayısıyla satılan-alınan tüm ürün ve hizmetlere bütçe kalemleri set etmek gereklidir. Ürün kayıt ekranlarındaki muhasebe ve bütçe tanımlarını yapmalısınız.

Cari Hesap ve İşlemler

Cari hesaplar bir işletmenin borç ve alacağını muhasebe hesapları dışında ayrıntılarıyla takip etmek amacı taşır. İş yaşamının dinamik ortamında vadeli satışlar, dövizli satışlar, özel koşullar ile alışlar gibi birçok borç-alacak kaydına sebep olan alış-verişler olur. Çoğunlukla bu gibi özel durumlar tek düzen hesap planında yalın işlemler olarak kaydedilirken cari işlemler kayıtları altında detaylandırılır.

Örneğin; bir müşteriden 10 adet pencere siparişi aldığınızı düşünün. Müşteri her ay bir pencerenin parası olan 100 USD'yi ödeyecektir. Ayrıca müşteriden bu satış için çek veya senet gibi vadeli bir ödeme aracı alınmamıştır. Bu işlemin faturasını kestiğinizde müşterinin muhasebe hesabına 1.000 USD borç yazılırken cari hesabına ise her ayın 5'inde ödeyeceği 10 tane 100 USD borç yazılabilmektedir. Bu sayede bu müşterinin taksitlerinin takip edilebileceği bir yapı kurulmuş olmaktadır. Birçok muhasebeci aynı işlemi muhasebe hesap planlarını kullanarak yapabilir. Ancak cari işlemleri kullanmak size kolaylıklar sağlayacaktır.

Aynı anda 3 para birimi kullanmak.

Tüm parasal işlemler W³ Catalyst'te aynı anda üç para birimiyle çalışır.

Sistem/Yerel Para Birimi: Her şirket aynı zamanda vergi mükellefidir. Vergi mükellefi olunan ülkedeki para birimi Sistem/Yerel para birimidir. Muhasebe kayıtları ve beyannameleri mutlaka yerel para birimiyle hesaplanır.

Sistem 2. Para Birimi: Şirketler bazen yabancı ortaklıkları nedeniyle bazen de dünyada yaygın kullanılan USD veya EURO gibi dövizlerle tüm işlemlerini kaydetmek ve raporlamak isterler. İkinci para birimi bu amaçla kullanılır.

İşlem Para Birimi: Her bir işlem hangi parayla yapılıyorsa o para birimi ile kaydetmek için kullanılır.

Cari Hesap Nedir?

"Cari Hesap" mal ve hizmet veya borç-alacak ilişkisinde bulunulan tüm müşteri, tedarikçi ve çalışanların parasal işlem kayıtları için ana hesaptır. W³ Catalyst'te bireysel müşteri ve tedarikçiler, kurumsal müşteri ve tedarikçiler, çalışanlar olmak üzere üç temel ilişki vardır. Bu ilişkilerin parasal kayıtları "Cari Hesap" altında toplanır. Verilen bir mal cari hesaba borç olarak kaydedilir. Alınan tahsilat ise alacak olarak kaydedilir. Borç – Alacak = Bakiye'yi belirler. Bazen bir çalışan veya tedarikçinin birden çok cari hesabı olabilir.

Örneğin bir çalışana avans cari hesabı, maaş cari hesabı gibi hesaplar, 3 farklı projede görev alan tedarikçiye her bir proje için ayrı cari hesap açılabilir.

W³ Catalyst FA Modülleri - Kasa

Kasa; nakit tahsilat ve ödeme işlemlerinin yapıldığı, nakit paranın, çek ve senet gibi vadeli ödeme araçlarını depolandığı yerdir. Kasalar para birimlerine göre ayrılmak zorundadırlar. Kullanılan her para birimi için farklı kasa açılmalıdır. Kasalar, merkez ofis, fabrika, şube, departman gibi organizasyon birimlerine göre açılabilir. Her bir kasanın muhasebe hesap planlarında kodu bulunur.

Örnek Kurgu

Acme Şirketinin 1 yönetim ofisi ve 1 satış mağazası ve 1 deposu vardır. Bu şirketin Yönetim Ofisi TL, Dolar ve Euro işlemler yapmaktadır. Şubeler ise TL ile çalışmaktadır. Bilindiği gibi kasa hesapları tek düzen hesap planında 100 kodu ile başlar. Bu şirketin kasaları ve muhasebe hesap bağlantıları aşağıdaki gibi olabilir.

KASA	Muhasebe Kodu
Merkez TL Kasa	100.01.01 TL Merkez Kasa
Merkez USD Kasa	100.01.02 USD Merkez Kasa
Merkez EURO Kasa	100.01.03 EURO Merkez Kasa
Şube TL Kasa	100.02.01 TL Şube Kasa
Şube USD Kasa	100.02.02 USD Şube Kasa
Şube EURO Kasa	100.02.03 EURO Şube Kasa
Depo TL Kasa	100.03.01 TL Depo Kasa
Depo USD Kasa	100.03.02 USD Depo Kasa
Depo EURO Kasa	100.03.03 EURO Depo Kasa

Acme şirketi çek ve senet ile tahsilat ve ödeme yapıyorsa Kasa tanımlarında Çekler ve Senetler ile ilgili muhasebe hesap kodları da girilmelidir. Örnek olarak Merkez TL kasının bütün muhasebe hesap kodları aşağıdaki gibi tanımlanabilir.

Alınan Çekler	101.01.01 Merkez Kasadaki Çekler
Alınan Senetler	121.01.01 Merkez Kasadaki Senetler
Verilen Senetler	321.01.01 Merkez Kasadan Verilen Senetler
Karşılıksız Çekler	101.01.02 Karşılıksız Çekler
Protestolu Senetler	121.01.02 Merkez Kasada Karşılıksız Senetle
Yoldaki Çekler	101.01.03 Yoldaki Çekler
Yoldaki Senetler	121.01.03 Yoldaki Senetler
Vade Farkları	642. İle başlayan Faiz Gelirleri Senet tahsilat işlemleri sırasında vade farkı tahsil edilmişse bu hesaba kaydedilir.

İpucu: Yoldaki çek ve senet henüz kasaya teslim edilmemiş tahsilat ekibi veya satış elemanlarının aldığı evrakları takip etmek için kullanılır.

İpucu: Çek ve senet kullanmıyorsanız ilgili muhasebe hesap kodlarını tanımlamak zorunlu değildir.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te kasa işlemleri yapmaya başlamadan önce aşağıdaki tanımların doğru yapılmış olması gerekir.

- ▶ Kasa Tanımları
- ▶ Modül İşlem Kategorileri
- ▶ İşlem Para Birimi ve Döviz Kurları
- ▶ Kasa Mali Yılbaşı Açılış veya Önceki Mali Yıl Devir İşlemi

Dikkat:

Çek ve senetlerin işlem yeri kasalar olduğundan kasa tanımları aynı zamanda çek-senet modülü tanımdır. Kasa tanımlarını yaparken çek ve senetleri de hesaba katmalısınız.

Kasa Modülü Fonksiyonları

- ▶ Kasa İşlemleri Listesi
- ▶ Ödeme Ekle
- ▶ Tahsilat Ekle
- ▶ Döviz Alış Satış Virman
- ▶ Kasalar
- ▶ Kur Değerleme
- ▶ Kasa Açılışı

W³ Catalyst FA Modülleri - Banka

Günümüz iş dünyasında bankalar işletmelerin doğrudan bir parçası, departmanı olma yolunda. Diğer yandan çeşitlenen ve karmaşıklaşan bankacılık ürün ve hizmetlerinin işletmelerde etkin kullanılabilmesi için uygun araçlara sahip olmak gerekiyor. W³ Catalyst bilinen banka işlem fonksiyonları yanı sıra kredi kartı, otomatik ödeme, pos, provizyon gibi modül fonksiyonlarına sahip. Ayrıca banka modülü ile kredi yönetimi ve kredi ödeme ve takip araçları, doğrudan borçlanma sistemi (DBS), online ticaret gibi W³ Catalyst uygulamaları işletmelere yeni iş yaratma seçenekleri sunuyor.

Banka Modülü bilindik ve basit bir kurguya sahiptir. Parasal işlem yapan diğer W³ Catalyst uygulamaları gibi "İşlem Tipi" ayarları ile muhasebe, bütçe ve cari kayıtları eş zamanlı yapılır. Her işlem üç para birimi ile kayıt altına alınır. Gerçekleşen işlem masrafları bütçe kalemi seçilerek eş zamanlı masrafa yazılır.

Örnek Kurgu

Acme şirketi 3 banka ile çalışmaktadır. Alfa Bank ile TL, ZetBank ile TL, Euro ve USD ve Dood Bankası ile TL ve USD hesapları açtırmıştır. 3. Bankadan kredi kullandığı için banka TL Kredi hesabı da açmıştır. Acme şirketinin banka hesapları ve muhasebe hesap bağlantıları aşağıdaki gibi kurgulanabilir.

Banka Hesabı	Muhasebe Hesabı
Alfa Bank	102.01 Alfa Bank
Alfa Bank TL Hesabı	102.01.01 Alfa Bank TL Hesabı
ZetBank	102.02 ZetBank
ZetBank TL Hesabı	102.02.01 ZetBank TL Hesabı
ZetBank Euro Hesabı	102.02.02 ZetBank Euro Hesabı
ZetBank USD Hesabı	102.02.03 ZetBank USD Hesabı
Dood Bankası	102.02 Dood Bankası
Dood Bankası TL Hesabı	102.03.01 Dood Bankası TL Hesabı
Dood Bankası USD Hesabı	102.03.01 Dood Bankası USD Hesabı

Banka hesapları aynı zamanda çek, senet ödemeleri ve tahsilatları, teminat, takas işlemlerinde kullanılır. Örneğin bir müşteri çekini bankaya tahsilat için gönderdiğinizde bu işlemi W³ Catalyst Çek – Senet modülünde gerçekleştirirsiniz. Dolayısıyla çek-senet fonksiyonlarını kullanmak için banka tanımlarına çek-senet muhasebe bağlantıları hesaplarını yapılmalıdır.

Banka Hesap Tanımlarına Bağlanacak Diğer Muhasebe Hesapları aşağıdaki gibidir.

Verilen Çek	103 ile başlayan hesaplara bağlanır.
Takas Çekleri	101 ile başlayan hesaplara bağlanır.
Takas Senetleri	121 ile başlayan hesaplara bağlanır.
Teminattaki Çekler	101 ile başlayan hesaplara bağlanır.
Karşılıksız Çekler	101 ile başlayan hesaplarda tutulur.
İcra takibi başlar ise	128 Şüpheli Alacak Karşılığına atılır.
Protestolu Senetler	121 ile başlayan hesaplarda tutulur. İcra takibi başlar ise 128 Şüpheli Alacak Karşılığına atılır.
Banka Talimatı	102 ile başlayan banka hesabında tutulur. Özel olarak talimat ile ödenen havalelerin kayıtlarını muhasebe hesaplarında ayrıca tutmak için ayrılabilir.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te banka işlemleri yapmaya başlamadan önce aşağıdaki tanımların doğru yapılmış olması gerekir.

- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri
- ▶ Banka Adları ve Şubeleri
- ▶ Banka Hesapları
- ▶ Banka Hesap Açılışları
- ▶ Banka İşlemlerinde Yapılan Harcamaların Bütçe kalemleri
- ▶ Kredi Kartları (Kredi Kartı Kullananlar için)
- ▶ Kredi Kartı Ödeme ve Tahsil Yöntemleri
- ▶ POS Tanımları (POS Cihazı kullananlar için)
- ▶ Otomatik Sanal POS Kuralları (Sanal POS anlaşması olanlar için)

Banka Modülü Fonksiyonları

- ▶ Banka İşlemleri Listesi
- ▶ Gelen Havale
- ▶ Giden Havale
- ▶ Döviz Alış Satış Virman İşlemi
- ▶ Para Çekme
- ▶ Para Yatırma
- ▶ Kredi Kartı Tahsilatları
- ▶ Kredi Kartıyla Ödemeler
- ▶ Kredi Kartı Hesaba Geçiş
- ▶ Kredi Kartları
- ▶ Kredi Kartı Ödeme/Tahsil Yöntemleri
- ▶ Banka Hesapları
- ▶ Banka Şubeleri
- ▶ Banka Talimatları
- ▶ Bankalar
- ▶ Hesap Açılışı
- ▶ Kur Değerleme İşlemleri
- ▶ Otomatik Ödeme İşlemleri
- ▶ Otomatik Ödeme İşlemleri Dönüşleri
- ▶ Otomatik Sanal Pos Kuralları
- ▶ Pos Tanımları
- ▶ Toplu Pos Dönüşleri

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Bütçe/Masraflar (Banka işlem masrafları girilirse)
- ▶ Cari/Cari İşlemler Listesi (Cari işlem yapan banka kayıtları)
- ▶ Borç Alacak Yönetimi/Borç Alacak Dökümü (Cari işlem yapan banka kayıtları)
- ▶ Borç Alacak Yönetimi/Borç Yaşlandırma (Cari işlem yapan banka kayıtları)
- ▶ Borç Alacak Yönetimi/Fatura Kapama (Cari işlem yapan banka kayıtları)
- ▶ Kasa/Kasa İşlemler Listesi (Kasaya çekilen ve yatırılan kayıtlar)
- ▶ Muhasebe/Muhasebe İşlemleri (Muhasebe işlemi yapan kayıtlar)
- ▶ BI/Standart Raporlar/Ödeme ve Tahsilat Analizi
- ▶ BI/Bütçe Raporu
- ▶ Proje, İş, Fiziki Varlık belirtilmiş masraf ve gelir fişlerindeki kayıtlar ilgili ekranlarda takip edilebilir.
- ▶

W³ Catalyst FA Modülleri - Masraf ve Gelir İşlemleri

Günümüzün yoğun rekabet ortamında maliyetleri kontrol altında tutmak işletmeler için hayati önem taşıyor. Harcamalar nerede, ne için, kim tarafından yapılıyor? Planlanmamış harcamalar, bütçeyi aşan harcamalar hangileri? W³ Catalyst'te masraf ve gelir kayıtları Masraf ve Gelir Fişleri kullanılarak kaydedilir. Son derece basit kullanım özelliğine sahip olan bu fişler ile masraf ve gelirleri boyutlandırılır. Böylelikle harcama ve gelirlere her açıdan bakış yapmak hedeflenmiştir.

Masraf ve gelir işlemleri bütçe sistemi ile doğrudan çalışır. Bir başka ifade ile bir masraf ve gelir fişi kaydetmek için mutlaka bir bütçe kalemi seçilmesi zorunludur. Örneğin bir fatura kaydedildiğinde kaydeden kişi satılan veya alınan ürün ve hizmet için doğrudan bütçe kalemi seçmez. Bu işlemler arka plandaki tanımlarla yapılır. Ya da banka masrafları banka işlemleri kaydedilirken oluşur. Ama Masraf ve Gelir fişi kaydetmek doğrudan bütçeye bir sonuç kaydı girmektir.

Masraf ve Gelirin Boyutları

Masraf Gelir Merkezi: Harcama veya gelirin oluştuğu yeri belirler.

Bütçe Kalemi: Harcama veya gelirin ana gruplamasını yapar.

Aktivite Tipi: Hangi aktivite sonucu gerçekleştiğini tutar.

İş Grubu: İşletmedeki hangi iş grubunda yapıldığını kaydeder.

Proje: İşlem bir projeye bağlı ise proje seçilir.

İş: Masraf veya gelir bir işle ilgili ise iş boyutu eklenir.

Fırsat: Fırsatları yönetirken oluşan harcamalar takip edilir.

Fiziki Varlık: Tamir bakım harcamaları fiziki varlıklarla ilişkilendirilir.

Abone: Aboneler için yapılan harcamalar kaydedilir.

Harcama Yapan: Harcamayı yapan kişi seçilir.

Örnek Kurgu

Dondurma üreten şirket New York'ta yeni bir mağaza açmaktadır. Bu mağazada tasarım grubunda çalışan grafiker, mağazanın iç mimari projesi kapsamında dondurma tezgahına kırtasiyeciden 50 dolara aldığı kendinden yapışkanlı harfleri yapıştırmıştır.

Bu örnekteki masrafın boyutları aşağıdaki gibi kaydedilebilir:

- ▶ Masraf Gelir Merkezi: New York Mağaza
- ▶ Bütçe Kalemi: Dekor Giderleri
- ▶ Aktivite Tipi: Grafik
- ▶ İş Grubu: Tasarım Grubu
- ▶ Proje: New York Mağaza Açılışı
- ▶ İş: Dolap Yazısı
- ▶ Fiziki Varlık: New York 2 No'lu Uzun Dolap
- ▶ Harcama Yapan: Grafiker Ali

İpucu: Bütçe kaleminde tanımlanmış olan muhasebe hesap kodu masraf ve gelir fişi satırına otomatik düşer. İstendiğinde farklı bir muhasebe kodu seçilerek değiştirilebilir.

Masraf ve Gelir Dağıtım Şablonu Nedir?

Fişlerde yer alan kolonlara/boyutlara masrafı veya geliri önceden belirlenmiş % oranlara göre dağıtarak otomatik fiş satırı oluşturur. Satırların toplamı masrafın %100'ü kadardır. Fişin başlık satırındaki dağıtım butonuna tıklandığında çıkan pencere ile şablon seçilir ve harcama/gelir tutarı yazılarak dağıtım yapılır. Şablonlar masraf ve gelir fişlerinde doğrudan kullanılırken faturada arka planda önceden belirlenmiş şablonlara göre arka planda dağıtılır. Özellikle kira, elektrik, mutfak harcaması gibi masrafları departmanlara göre dağıtmak için kolaylaştırıcıdır.

Örnek Kurgu

Bir yazılım şirketinde satılan yazılım lisansının %50'si yazılım geliştirim grubuna, %25'i Satış Grubuna, %15'i Pazarlama Grubuna, % 10'u Finans ve İdari İşler Grubuna Yazılım Gelirleri bütçe kalemi olarak dağıtılmaktadır.

Tavsiye

Masraf ve Gelir şablonları değişen koşullara göre sık sık güncellenmelidir. En geç 3 ayda bir gözden geçirilmesi tavsiye edilir.

Dikkat

Masraf ve gelir fişlerinde kasa veya banka hesabı seçilirse işlem eş zamanlı kasa ve banka işlemi gerçekleştirir. Cari hesap seçilerek yapılırsa ilgili cari hesaba borç veya alacak kaydeder.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te masraf ve gelir işlemleri yapmaya başlamadan önce aşağıdaki tanımların doğru yapılmış olması gerekir.

- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri
- ▶ Bütçe Tanımları (Masraf Gelir Merkezi ve Bütçe Kalemleri)
- ▶ Masraf ve Gelir Fişi Belge Türleri
- ▶ Harcama Talebi Kayıt Süreci Tasarımı ve Yetkilendirmesi
- ▶ Aktivite Tipi (Zorunlu Değildir)
- ▶ İş Grupları (Zorunlu Değildir)
- ▶ Diğer Modül Bağlantıları
  - > Kasa Hesapları
  - > Banka Hesapları
  - > Cari Hesaplar

Modül Fonksiyonları

- ▶ Gelir Fişi
- ▶ Gelirler
- ▶ Masraf Talepleri
- ▶ Masraf Fişi
- ▶ Masraf ve Gelir Fişleri
- ▶ Masraflar

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

Masraf ve gelir kayıtları Bütçe Modülü'ndeki araçlar ile bütünleşik çalışır. Bütçe Modülü'nde karşılaştırmalı raporları inceleyebilirsiniz. Ayrıca BI çözümü içinde standart harcama ve gelirleri analiz edeceğiniz raporlar mevcuttur.

- ▶ Bütçe/ütçe Yönetim ve Karşılaştırma Tablosu
- ▶ Bütçe/Gelir Analizi
- ▶ Bütçe/Masraf Analizi
- ▶ Cari/Cari İşlemler Listesi (Cari işlem yapan masraf ve gelir fişleri)
- ▶ Banka/Banka İşlemler Listesi (Banka ile işlem yapan masraf ve gelir fişleri)
- ▶ Kasa/Kasa İşlemler Listesi (Kasa ile işlem yapan masraf ve gelir fişleri)
- ▶ Muhasebe/Muhasebe İşlemleri (Muhasebe işlemi yapan masraf ve gelir fişleri)
- ▶ BI/ Standart Raporlar/Harcama Raporu
- ▶ BI/Bütçe Raporu
- ▶ Proje, İş, Fiziki Varlık belirtilmiş masraf ve gelir fişlerindeki kayıtlar ilgili ekranlarda takip edilebilir.

W³ Catalyst FA Modülleri - Çek/Senet

Çek ve senetler iki ayrı tipte vadeli ödeme araçlarıdır. Farkı yasalarla belirlenmiştir. Çek bankalar tarafında düzenlenen ve özel numaralarla kayıt altına alınan ve bir banka hesabı altında banka müşterisine verilir. Senet ise doğrudan iki kişi veya kurum arasında düzenlenir. Bir gerçek veya tüzel kişi diğerine ödeme vadesini ve tutarını yazarak senet verir.

Müşterilerden aldığınız çekleri ve senetleri kasada depolayabilir, bankaya tahsile verebilir, kredilerinize teminat olarak kullanabilir, borcunuzu ödemek amacıyla ciro ederek tedarikçilerinize verebilirsiniz. Çek ve senetlerin üstünde vade tarihleri vardır. Vadesinde ödenmeyen çekler ve senetler karşılıksız statüsünde takip edilir. Borçluya iade edilir, değiştirilir hatta icra işlemleri başlatılır. İşletmeler kendi çek ve senetlerini yazarak veya tahsilat yapmak için aldıkları çek ve senetleri ciro ederek ödeme yaparlar.

Çek ve senetler bordrolar düzenlenerek alınır, verilir. Çek ve senet bordro işlemleri ayrı yapılır. Bir bordroda birden çok senet veya çek vardır. Çek ve senetler ayrı ayrı listelenir ve vadelerine göre nakit akım tablosunda ödeme/tahsilat sütunlarında gözüktür.

Çek ve Senet İşlemlerini daha iyi anlamak için aşağıdaki tanımlar faydalı olacaktır.

Bordro: Çek ve senetleri bir işleme tabi tutarken düzenlenen belge.

Çek Bordroları	
Çek Çıkış Bordrosu-Ciro	Ciro edilen veya keşideci olunan çekler ile ödeme yapmak için kullanılır.
Çek Çıkış Bordrosu-Banka	Portföydeki çekleri bankaya tahsile göndermek için kullanılır.
Çek Çıkış Bordrosu-Banka Teminat	Portföydeki çekleri bankaya teminata verir.
Çek Çıkış Bordrosu-Tahsil	Portföydeki çeklerin doğrudan banka veya elden tahsil edilmesi için kullanılır.
Çek Giriş Bordrosu	Tahsilat amaçlı alınan çekleri portföye/kasaya koyar.
Çek İade Çıkış Bordrosu	Portföye alınmış kasadaki çeki tahsil edilen kişiye iade eder.
Çek İade Giriş Bordrosu	Tahsil amaçlı ödenmiş çeki kasaya iade alır.
Çek İade Giriş Bordrosu-Banka	Bankada tahsil veya teminat için gönderilmiş çeki kasaya iade alır.
Senet Bordroları	
Senet Çıkış Bordrosu-Ciro	Ciro edilen veya keşideci olunan senetler ile ödeme yapmak için kullanılır.
Senet Çıkış Bordrosu-Banka	Portföydeki senetleri bankaya tahsile göndermek için kullanılır.
Senet Çıkış Bordrosu-Banka Teminat	Portföydeki senetleri bankaya teminata verir.
Senet Çıkış Bordrosu-Tahsil	Portföydeki senetlerin doğrudan banka veya elden tahsil edilmesi için kullanılır.
Senet Giriş Bordrosu	Tahsilat amaçlı alınan senetleri portföye/kasaya koyar.
Senet İade Çıkış Bordrosu	Portföye alınmış kasadaki senetleri tahsil edilen kişiye iade eder.
Senet İade Giriş Bordrosu	Tahsil amaçlı ödenmiş senetleri kasaya iade alır.
Senet İade Giriş Bordrosu-Banka	Bankada tahsil veya teminat için gönderilmiş senedi kasaya iade alır.

Çek ve Senet Statüleri: Çeklerin ve senetlerin ne aşamada ve nerede olduklarını gösteren statü etiketleridir.

Portföyde: Çek veya senedin kasada olduğunu gösterir.

Bankada: Çek veya senedin tahsil edilmesi için bankada olduğunu gösterir.

Teminatta: Çek veya senedin bankada teminatta olduğunu gösterir.

Tahsil Edildi: Çek ve senedin tahsil edildiğini gösterir.

Ciro Edildi: Çekin, senedin alacaklı hesaba verildiğini gösterir.

Ödenmedi: Keşideci olduğumuz çek ve senedin ödenmediğini gösterir.

Ödendi: Keşideci olduğumuz çek ve senedin ödendiğini gösterir.

İptal: Keşideci olduğumuz çek ve senedin iptal edildiğini gösterir.

İade: Çekin ve senedin iade edildiğini gösterir.

Karşılıksız–Portföyde: Karşılıksız çek ve senedin kasada tutulduğunu gösterir.

Protesto Edildi: Ödenmeyen senetlerin keşideci ve cirantalara protesto edildiğini gösterir.

İcra: Ödenmeyen çek ve senetlere icra başlatıldığını gösterir.

İpucu

Çek ve senetler statülerine göre kendi listeleri dışında nakit akım tablosunda ve borç alacak dökümleri üzerinde takip edilir. Çek ve senetler projeler seçilerek projelere göre gruplandırılabilir.

Dikkat

Çek ve senetler bordro işlem tiplerine ve statülerine göre muhasebe hesaplarına kaydedilir. Çek ve senetler için muhasebe tanımları kasa ve banka hesaplarına tanımlanır.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te çek senet işlemleri yapmadan önce aşağıdaki tanımları yapmalısınız.

- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri
- ▶ Çek/Senet Tanımları
- ▶ Banka Hesap Tanımları (Çek ve Senet muhasebe kodları)
- ▶ Çek, Senet Devirleri
- ▶ Kasa Tanımları (Çek ve Senet muhasebe kodları)

Modül Fonksiyonları

- ▶ Çek İşlemleri
- ▶ Çek Listesi
- ▶ Çek Çıkış Bordrosu-Ciro
- ▶ Çek Çıkış Bordrosu-Banka
- ▶ Çek Çıkış Bordrosu-Banka Teminat
- ▶ Çek Çıkış Bordrosu-Tahsil
- ▶ Çek Giriş Bordrosu
- ▶ Çek İade Çıkış Bordrosu
- ▶ Çek İade Giriş Bordrosu
- ▶ Çek İade Giriş Bordrosu-Banka
- ▶ Çek Transfer
- ▶ Senet İşlemleri
- ▶ Senet Listesi
- ▶ Senet Çıkış Bordrosu
- ▶ Senet Çıkış Bordrosu-Banka
- ▶ Senet Çıkış Bordrosu-Banka Teminat
- ▶ Senet Çıkış Bordrosu-Tahsil
- ▶ Senet Giriş Bordrosu
- ▶ Senet İade Çıkış Bordrosu
- ▶ Senet İade Giriş Bordrosu
- ▶ Senet İade Giriş Bordrosu-Banka
- ▶ Senet Tahsilat
- ▶ Senet Transfer
- ▶ Toplu Çek Giriş İşlemleri
- ▶ Toplu Senet Giriş İşlemleri

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Cari /Cari İşlemler
- ▶ Cari/Cari Hesap Ekstresi
- ▶ Kasa/Kasa İşlemleri (Kasaya tahsil edilen ve ödenenler için)
- ▶ Borç Alacak Yönetimi/Borç Alacak Dökümü
- ▶ Borç Alacak Yönetimi/Kapama ve Yaşlandırma
- ▶ Banka/Banka İşlemleri (Banka hesabına tahsil edilen ve ödenenler için)
- ▶ Nakit Yönetimi/Nakit Akım Tablosu
- ▶ Muhasebe/Muhasebe İşlemleri
- ▶ BI/Standart Raporlar/Tahsilat/Ödeme Raporu

W³ Catalyst FA Modülleri - Cari İşlemler

İşlem tipi seçilirken "cari işlem yapılısın" olarak set edilmiş tüm parasal işlemler cari işlemlere kayıt atar. Cari işlem FA işlemlerinin tamamında olduğu gibi 3 para birimi ile aynı anda çalışır.

İş fonksiyonları ile Muhasebe, Cari ve Bütçe İşlemleri Listesi'nde cari kayıt yapan işlemler belirtilmiştir. Listede belirtilen fonksiyonların sadece 3 tanesi Cari Modülü'nde doğrudan cari kayıtlar atmaktadır.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te cari işlemleri yapmadan önce aşağıdaki tanımları yapmalısınız.

- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri
- ▶ Cari Hesapların Açılması (Müşteri, tedarikçi ve çalışanlara bağlı olarak)
- ▶ Para Birimleri
- ▶ Ödeme Talebi Kayıt Süreci Tasarımı ve Yetkilendirmesi
- ▶ İcra Takip Kayıt Süreci Tasarımı ve Yetkilendirmesi
- ▶ Diğer FA Ayarları

Modül Fonksiyonları

- ▶ Cari İşlemler
- ▶ Borç Alacak Dökümü
- ▶ DBS Limitleri
- ▶ İcra İşlemleri
- ▶ Müşteri Tedarikçi Risk Limitleri
- ▶ Cari Extre
- ▶ Cari Dekont
- ▶ Cari Virman
- ▶ Cari Kur Değerleme

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Kasa/Kasa İşlemleri (Kasaya tahsil edilen ve ödenenler için)
- ▶ Borç Alacak Yönetimi/Borç Alacak Dökümü
- ▶ Borç Alacak Yönetimi/Kapama ve Yaşlandırma
- ▶ Banka/Banka İşlemleri (Banka hesabına tahsil edilen ve ödenenler için)
- ▶ Çek-Senet/Çek İşlemleri
- ▶ Çek Senet/Senet İşlemleri
- ▶ Fatura/Faturalar
- ▶ Masraf ve Gelir/Masraf ve Gelir Fişleri (Cari İşlem seçilen)
- ▶ BI/Standart Raporlar/Cari İşlemler Raporu

W³ Catalyst FA Modülleri - Kredi

Banka, leasing veya satıcıların açtığı kredileri tahsil etmek ve ödemelerini takip etmek için W³ Catalyst'te Kredi Modülü tasarlanmıştır. Diğer FA fonksiyonları gibi kredi işlemleri muhasebe, cari, bütçe boyutlarını kullanır ve 3 para birimi ile çalışır.

Kredi kurumları öncelikle bir işletmeye bir limit tahsis eder. Limitler o kurumdan alabileceğiniz toplam kredi tutarıdır. Bu toplam tutarı bazen bir defada bazen de birden çok işlem ile kullanırsınız. Her bir kredinin tahsilat ve ödeme tablosu vardır. Örneğin 2 taksitte alıp 24 taksit ödeyebilirsiniz. Kredi anapara, faiz/kar payı ve masraflardan oluşur. Bir başka ifadeyle ana parayı tahsil eder karşılığında ana para ile birlikte faiz/kar payı ve masrafları ekleyerek kredi kurumuna geri ödersiniz.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te kredi işlemleri yapmadan önce aşağıdaki tanımları yapmalısınız.

- ▶ Kredi Tipleri
- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri
- ▶ Bütçe Kalemleri (Masraf ve faiz kalemleri ve muhasebe kodları)
- ▶ Banka Hesapları (Banka Hesapları açılmış olmalıdır)

Modül Fonksiyonları

- ▶ Kredi Limitleri
- ▶ Krediler
- ▶ Kredi Sözleşmesi ve Ödeme/Tahsilat Tablosu
- ▶ Kredi Ödeme Ekranı
- ▶ Kredi Tahsilat Ekranı

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Bütçe/Bütçe Yönetim ve Karşılaştırma Tablosu
- ▶ Bütçe/Masraf Analizi
- ▶ BI/Standart Raporlar/Kredi Analiz Raporu
- ▶ Banka/Banka İşlemler Listesi
- ▶ Nakit Yönetimi/Nakit Akım Tablosu

İpucu

Kredi ödeme tablosunu dikkatli kaydedin. Yaptığınız kayıtlar vadelerinde nakit akım tablosunda gözükür. Çekler, senetler, banka talimatları ve açık hesap borçların tamamı nakit akım tablosundadır. Ödeme vadelerinizi nakit akım tablosu üzerinden takip etmelisiniz. Tablo üzerinden kredi sözleşmesine erişebilirsiniz.

W³ Catalyst FA Modülleri - Risk ve Teminat

Ticaret doğası gereği riskler barındırır. Riski yönetmek için ise doğru araçlara sahip olmak gereklidir. W³ Catalyst cari hesaplara açılan risk limitlerini takip etmek ve kontrol altında tutmak için uygun araçlara sahiptir. Risk limiti tanım ekranında müşteri veya tedarikçilerinize ait Açık Hesap Limiti, Vadeli Ödeme Limiti, Ödeme Blokajı bilgilerini kaydedebilirsiniz.

W³ Catalyst'te sipariş ekranından anlık olarak ilgili müşteriye ait risk limitleri kontrolü sağlanır. Farklı süreç tanımlamalarıyla limitleri aşan durumlarda sipariş kaydetmeme, siparişleri onay zincirinden geçirme vb. fonksiyonlar sağlanabilir. Örneğin açık hesap limiti dolu olan bir müşteriden alınan siparişler otomatik olarak üst yönetimin onayına gönderilebilir. Workcube farklı para birimlerinde risk tanımlaması yapma olanağı sunar. Örneğin bir müşteri için hem TL hem de Dolar bazında açık hesap limiti tanımlanabilir.

Benzer şekilde tedarikçiler de sizin işletmeniz için limitler tayin etmiş olabilir. Bu limitlere bağlı olarak teminatlar almış veya vermiş olabilirsiniz. Teminat mektupları, teminat senetleri, ipotekler vb. aldığınız veya verdiğiniz teminat belgelerinizi tüm detay bilgileri ile ve bizzat yazılı belge olarak kayıt altına almalısınız. W³ Catalyst'te teminat masraflarının takibi ve muhasebeleştirilmesi de sağlanır. Teminatlar direkt olarak müşteri veya tedarikçileriniz için risklerinizi tanımladığınız risk modülünde de takip altına alınabilir.

W³ Catalyst'te cari hesaplara blok takip işlemleri ekranından belli nedenler göstererek limitini kullanmasını direkt kısıtlayabilirsiniz. Ayrıca risk tanımı ekranından ödeme yapmayan müşterilerinizi kara listeye alabilir ve daha sonra kara liste üyelerinizi diğer işlemlerde takip edebilirsiniz.

İcralık olduğunuz müşteri ve tedarikçilerinize icra takip kaydederek raporlayabilirsiniz.

Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS)

Yaygın bayi ve satış teşkilatına sahip firmaların, mal ve hizmet satışı gerçekleştirdikleri bayi ve dağıtıcılarla olan alacaklarının, bayi lehine tahsis edilen kredi limiti kadar garanti kapsamına alınması ve otomatik olarak bayi hesaplarından ana firma hesabına transfer edilmesini sağlayan banka otomatik tahsilat sistemidir.

DBS Limitleri cari hesaplara tanımlayabilir, tahsilatı doğrudan bankadan yapabilirsiniz.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te risk ve teminatla ilgili işlemleri yapmadan önce aşağıdaki tanımları yapmalısınız.

- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri
- ▶ Süreç Tanımları (Kurumsal ve Bireysel üye risk kayıt süreci tasarımı ve yetkilendirmesi)
- ▶ Kara Listeye Alınma Nedenleri
- ▶ Teminat Kategorileri
- ▶ Bloklama Nedenleri

Modül Fonksiyonları

- ▶ Müşteri-Tedarikçi Risk Limitleri
- ▶ Bloklama İşlemleri
- ▶ DBS Limitleri
- ▶ İcra İşlemleri
- ▶ Teminatlar

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Satış Dağıtım/Anlaşmalar-Koşullar/Sözleşmeler
- ▶ Satış Dağıtım/Müşteri-Tedarikçi
- ▶ Cari Hesap/Borç Alacak Dökümü (İcra takibi yapılan carilerinizin borç-alacak dökümünü alabilirsiniz)
- ▶ Borç-Alacak Yönetimi/Vade Farkı İşlemleri
- ▶ Satış Dağıtım/Satış/Satış Teklifi
- ▶ Satış Dağıtım/Satış/Satış Siparişi
- ▶ Satış Dağıtım/Satış/Taksitli Satış
- ▶ Satış Dağıtım/Fatura
- ▶ Satış Dağıtım/Satın Alma/Satın Alma Teklifi
- ▶ Satış Dağıtım/Satın Alma/Satın Alma Siparişi
- ▶ Satış Dağıtım/Satın Alma/Satın Alma Faturası
- ▶ Satış Dağıtım/Fatura
- ▶ BI/Risk Analizi
- ▶ BI/DBS Analizi

İpucu: Risk tanımı sayfasındaki alış ödeme yöntemi, satış ödeme yöntemi ve sevk yöntemi seçilirse teklif, sipariş ve faturalarda cari hesap için seçilmiş yöntem belgeye otomatik düşer.

İpucu: Şirket akış parametrelerindeki "Detaylı risk takibi yapılсын mı?" parametresine evet derseniz sipariş, fatura gibi ekranlarda risk kontrolü satır bazında kontrol edilir.

Tavsiye

Müşterilerinize risk limitleri tanımlayın. Satış faaliyetlerinizi bu limitler doğrultusunda kontrollü bir biçimde yapın. Risk kontrolünü süreç yönetimi ile birleştirerek yetki ve onay mekanizmaları kurun.

Dikkat

Şirket akış parametrelerindeki "Risk bilgilerindeki işlem dövizini seçili gelsin mi?" parametresine evet derseniz cari hesabın risk bilgilerinde seçili olan işlem dövizini belgeye (sipariş, fatura gibi) otomatik düşer. Döviz kuru belge tarihindeki kurdan alır. Kur bilgisi değişmeyecekse dahi, günlük olarak kur girilmesi gerekir.

W³ Catalyst FA Modülleri - Borç/Alacak ve Nakit Yönetimi

Firmaların finans departmanlarının en büyük sorumluluğu nakit akışlarının planlı, hızlı, etkin bir şekilde yönetilmesidir. Cari işlem yapan tüm parasal işlemlerin müşteri, çalışan, tedarikçilerdeki bakiyelerinin takibi, fatura, masraf vb. gibi borç ve alacak karakterli işlemlerin ödeme ve tahsilâtlarından doğacak gecikmelerdeki risklerin azaltılması, gelir – gider bütçe dengesinin sağlanması borç alacak yönetimi ile takip edilebilir.

W³ Catalyst ile borçlu ve alacaklı firmaların tespit edilmesi, cari hesap hareketlerinin detaylı incelenmesi, açık işlemlerin listesi, cari yaşlandırma, vade farkı işlemleri, ödenmemiş çek/senet ve ödenmemiş talimatların ayrıştırılması, işlemlerin vade tarihine göre kapamalarının raporlamaları yapılabilmektedir. Tüm FA işlemlerinin 3 para birimi ile çalışmasının bir sonucu olarak bakiyeler de 3 para birimi ile takip edilebilmektedir. Cari hesap bakiyelerinin belirli devre sonlarında karşılıklı olarak teyit edilmesi amacıyla düzenlenen mutabakat formlarının sistem üzerinden iletilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca Üye Yönetimi, Proje Yönetimi, Satış Yönetimi gibi modüllerle bütünleşmiş bir sistem yürütülmesi sebebi ile proje, şube, satış bölgesi, müşteri temsilcisi, üye kategorisi vb. bağlantılarla borç – alacak takibi yapılarak şirketlere ayrıcalık kazandırabilmektedir.

Borç ve alacakların takibindeki en temel amaç şirketlerin gerçekleşen ya da gerçekleşecek olan nakit akışının yönetimidir. İşletmelerin varlıklarını sürdürmeleri için nakit akışına verilen önem ciro ve karlılığa verilen değerden çok daha fazla olmalıdır. Faaliyet karları olmadan belirli bir süre şirketler yaşamaya devam ederken borç ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketler itibar kaybetmeye ve hatta varlıklarını da kaybetmeye maruz kalabilirler. Nakit yönetimi, nakit fazlası ve açıklarına meydan vermeden, işletmede bulundurulması gerekli para miktarını belirlemeyi ve buna göre de tedbirler almayı amaçlamaktadır.

Finans senaryosu ile kasalarınızın, bankalarınızın nakit durumunu aynı zamanda gelecek tahsilat ve ödemelerinizin tamamını görebilir, tek bir ekranda bütünleşik olarak nakit akışınızı takip edebilir ve planlayabilirsiniz. Alacak ve borç tutarlarından hesaplanan oran nakit akış durumunuzu yorumlamanızı kolaylaştıracaktır.

W³ Catalyst nakit yönetiminin doğru ve etkin yapılabilmesi için öncelikle planlamalar yapmanızı sağlamaktadır. İstenildiği kadar finans senaryosu tanımlayarak gerçekleşen nakit akışlarınıza finans senaryolarının nasıl etki ettiğini inceleyebilirsiniz.

Kullanıma Geçmeden Önce

- ▶ Diğer FA Ayarları
- ▶ Mutabakat Mektubu vb. bilgilendirmeler için şablonlar
- ▶ Senaryo Tanımları

Modül Fonksiyonları

- ▶ Borç Alacak Dökümü
- ▶ Vade Farkı İşlemleri
- ▶ Yaşlandırma
- ▶ Ödeme Emirleri
- ▶ Ödeme Talepleri
- ▶ Fatura Kapama İşlemleri
- ▶ Senaryo Tanımları
- ▶ Yazarkasalar
- ▶ Gelir – Gider Ön Kayıtları
- ▶ Nakit Akım Tablosu

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Cari Hesap/Cari İşlemler (Dekont, Açılış Fişi, Virman)
- ▶ HR/Puantaj (Ücret Dekontu)
- ▶ Kasa/Kasa İşlemleri
- ▶ Banka/Banka İşlemleri
- ▶ Çek – Senet/Çek İşlemleri
- ▶ Çek – Senet/Senet İşlemleri
- ▶ Masraf ve Gelir/Masraf ve Gelir Fişleri
- ▶ Bütçe/Tahakkuk İşlemleri
- ▶ Fatura/Faturalar
- ▶ Sabit Kıymetler/Alış – Satış Faturaları
- ▶ BI / Standart Raporlar/Toplu Ödeme Performansı

İpucu: Risk ve Teminat modülünden tanımlamış olduğunuz icra takipli üyelerinizi İcra Takibi Yapılan/Yapılmayan filtresi ile kolaylıkla listeleyebilirsiniz.

İpucu: Çalışan borç – alacak takibi için finans yetkisi dışında İK – E-Hesap yetkilendirmesinin olması gerekmektedir.

İpucu: Belge kapama işlemleri için borç ve alacak karakterli işlemleri finans ekibiniz birebir eşleştirme ile yapıyorsa manuel kapama yapıyorsunuz demektir. Bu tanıma uygun değilseniz W³ Catalyst, sistem

üzerindeki işlemleri vade tarihine göre otomatik olarak eşleştirerek listeleme yani kapama işlemi yapabilir. Sistem üzerindeki bu yöntem otomatik kapama olarak adlandırılmaktadır.

İpucu: Vade farkı hesaplamalarınız sonucunda sistem üzerinde eklenmesi gerekli işlemi ilgili sayfanın xml ayarlarından işlem tipini seçerek belirlemelisiniz!

İpucu: Eğer banka talimatlarınıza cari işlem yaptırıyorsanız borç alacak dökümünde ödenmemiş talimatları getirme checkbox'ını kullanabilirsiniz.

İpucu: Finans senaryosunda aktifler ve pasifler alanlarındaki bütçelenmiş alacaklar ile bütçelenmiş borçlar senaryo gelir-giderleri ile bütçedeki gelir-gider planı toplamını verir. Aktifler ve pasiflerdeki diğer alanlardaki veriler ilgili muhasebe dönemindeki tüm kayıtlara göre çalışırken, bütçelenmiş borç ve bütçelenmiş alacaklar tarih filtresine bağlı olarak çalışmaktadır.

Dikkat

Proje bazlı borç - alacak takibi yapmak için mutlaka cari işlem yapan işlem tiplerinde proje seçmelisiniz!

Tavsiye

Geciken müşterilerini takip eden ve müşterilerinin sınıflandırmasını yapıp, gecikerek ödeyenlere tekrar vadeli satış yapmayan ve gecikmeler karşılığında gecikme faizi talep eden firmaların alacaklarının tutarı azalacaktır.

W³ Catalyst FA Modülleri - Değerleme ve Reeskont

Vergi Usul Kanununa göre her geçici vergi döneminin sonunda kur değerlendirme işleminin yapılması zorunludur. Dövizli işlemlerde işlem tarihi ile ödeme veya tahsilâtın yapıldığı tarih arasında kur değişiklikleri varsa ortaya bir kur farkı çıkacaktır. Bu kur farkının gelir veya gider hesaplarına yansıtılması gerekmektedir. Değerleme işlemi yapılırken yapılan işlemler aynı dönem içinde kapanıyorsa tüm kur farkı o dönem içerisinde tahakkuk ettirilir. Ancak yapılan işlem ile kapatılma dönemi farklı ise her bir dönemde oluşan kur farkı ilgili olduğu dönemde tahakkuk ettirilmelidir.

Konuyu bir örnekle anlatacak olursak;

12 Nisan 2016 tarihinde 10.000 USD' lik satış yaptığımızı düşünelim. Bu tarihte 1 USD = 2,80 TL'dir. Söz konusu faturanın vadesi 15 gündür ve vade sonunda 10.000 USD ödeme alındığında kur 1 USD = 3 TL olduğundan kur farkı meydana gelecektir. 2.000 TL kur farkı gelirdir ve bu da kambiyo karları muhasebe hesabına yansıtılmaktadır. Yapılan işlemlerin muhasebe hareketleri aşağıdaki gibi olacaktır.

Açıklama	Borç	Alacak
-----12.04.2016----- 120 Alıcılar Hesabı 600 Yurtiçi Satışlar Hesabı	28.000 (10.000*2,80)	28.000
-----27.04.2016----- 102 Banka Hesabı 120 Alıcılar Hesabı	30.000 (10.000*3,00)	30.000
-----27.04.2016----- 120 Alıcılar Hesabı 640 Kambiyo Karları	2.000	2.000

Vergi Usul Kanununa göre banka ve sigorta şirketlerinin reeskonta tabi tutulması gerekmektedir. Bunun dışında kalan işletmelerde ise herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Dönem sonu itibariyle vadesi henüz gelmemiş senetli alacakların ve senetli borçların üzerindeki yazılı değerlerin gerçek değere dönüştürülmesi işlemine reeskont denir. Reeskont oranı senet üzerinde belirlenebilir. Bu oran belirtilmemişse değerlendirme gününde geçerli Merkez Bankası reeskont oranı geçerli olur.

Reeskont tutarı nasıl hesaplanır?

Reeskont Tutarı = [Nominal Değer * Faiz Oranı * Gün Sayısı] / [36.000 + (Faiz Oranı * Gün sayısı)]

Konuyu bir örnekle anlatacak olursak;

31 Aralık 2016 tarihinde portföyümüzde 11 Mart 2017 vadeli 50.000 TL nominal değerli, %20 faiz onaylı bir alacak senedi bulunmaktadır. 2016 dönem sonunda yapılacak işlemler aşağıdaki gibidir.

$$\begin{aligned} \text{Reeskont Tutarı} &= [50.000 * 20 * 70] / [36.000 + (20 * 70)] \\ &= 1.871,65 \text{ TL} \end{aligned}$$

Açıklama	Borç	Alacak
-----31.12.2016----- 657 Reeskont Faiz Giderleri 122 Alacak Senetleri Reeskontu	1.871,65	1.871,65
-----01.01.2017----- 122 Alacak Senetleri Reeskontu 647 Reeskont Faiz Gelirleri	1.871,65	1.871,65

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te kur değerlendirme işlemleri yapmadan önce aşağıdaki tanımları yapmalısınız.

- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri (Muhasebe Fişi, Reeskont İşlemi)
- ▶ Muhasebe Hesap Planında İlgili Hesapların Tanımları
- ▶ Para Birimleri
- ▶ Diğer FA Ayarları
- ▶ Modül Fonksiyonları
- ▶ Kur Değerleme İşlemleri
- ▶ Reeskont İşlemleri

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Cari Hesap/Cari İşlemler (Dekont, Açılış Fişi, Virman)
- ▶ Kasa/Kasa İşlemleri
- ▶ Banka/Banka İşlemleri
- ▶ Çek – Senet/Çek İşlemleri
- ▶ Çek – Senet/Senet İşlemleri
- ▶ Masraf ve Gelir/Masraf ve Gelir Fişleri
- ▶ Bütçe/Tahakkuk İşlemleri
- ▶ Fatura/Faturalar
- ▶ Sabit Kıymetler/Alış – Satış Faturaları

İpucu: W³ Catalyst reeskont işlemlerinde; alacak senet yada çeklerinde reeskont muhasebe kodu alanına girilen muhasebe koduna alacak yazılır. Borç senet ya da çeklerinde de ilgili hesaba borç yazılacaktır.

Dikkat

Dönem sonunda hesaplanan reeskont tutarı gider ise dönem başında gelir olarak ilgili hesaba yansıtılmalı, gelir ise yine dönem başında gider olarak ilgili hesaba yansıtılmalıdır. Reeskont işlemleri tüm alacak ve tüm borç senetlerine yapılmalıdır.

W³ Catalyst FA Modülleri - Menkul Kıymetler

İşletmeler yatırım amacıyla hisse senedi, tahvil, fon gibi menkul kıymetler alırlar. Menkul kıymetler yetkili kurumlardan alınan izinlerle düzenlenmiş kıymetli evraklardır. Bu evraklar önceden belirlenmiş şekil şartlarını taşırlar. Menkul kıymet sahibi olan kişi bu sahip olduğundan ötürü alacak ve ortaklık hakkı elde etmiş olur. Hamiline ya da nama düzenlenebilir. Menkul kıymetlerin hem piyasa değerleri hem de nominal değerleri vardır. Nominal değer menkul kıymetin üzerinde yazılı olan değeri ifade etmektedir. Alınır, satılır, yeniden değerlemeye tabi tutulurlar.

W³ Catalyst içinde menkul kıymet alım satımı ve değerlemesi yapabilir ve stoğunuzdaki menkul kıymetleri anlık olarak takip edebilirsiniz.

Menkul Kıymetlerin Muhasebeleştirilmesi

Menkul kıymetler muhasebede 11 ile başlayan hesap kodlarında takip edilmektedir. Muhasebe hesap planında standart olarak bulunan menkul kıymet hesap kodları aşağıdaki gibidir.

- ▶ 110 HİSSE SENETLERİ
- ▶ 111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET ve BONOLARI
- ▶ 112 KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET ve BONOLARI
- ▶ 118 DİĞER MENKUL KIYMETLER
- ▶ 119 MENKUL KIYMETLER DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)

Menkul kıymet alış ve satışlarından elde edilen kar veya zarar 645, 655 ile başlayan muhasebe hesaplarında tutulur, vergi dönemi öncesi muhasebe fişi kesilerek 690 ile başlayan hesaplara aktarılır.

Menkul kıymetlerin gelir ve giderlerinin bütçeye yansması

Menkul kıymetler çoğunlukla aracı bir finans kurumu ile alınır, satılır. Alım, satım işlemlerinde ödenen komisyonlar masraf olarak kaydedilir. Aynı zamanda alış ve satış arasında oluşan kar ve zarar belirlenmiş olan bütçe kalemine gelir ve gider olarak yazılır. Menkul kıymet alış, satış ve güncelleme fonksiyonları kaydedilirken bütçe işlemleri işlem tipindeki "bütçeleşsin" seçeneğine bağlı olarak otomatik yapılır.

Kullanıma Geçmeden Önce

- ▶ Sistem/Parametreler/Menkul Kıymet Tipleri oluşturun.
- ▶ İşlem tipleri ve işlem yetkilerini ayarlayın.
- ▶ Menkul Kıymet ile ilgili Muhasebe Hesap Kodlarını açın.
- ▶ Menkul kıymet, gelir ve giderleri için bütçe kalemleri oluşturun.

Modül Fonksiyonları

- ▶ Menkul Kıymetler
- ▶ Menkul Kıymet Alışları
- ▶ Menkul Kıymet Hareketleri
- ▶ Menkul Kıymet Satışları

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Cari Hesap/Cari İşlemler
- ▶ Banka/Banka İşlemleri
- ▶ Masraf ve Gelir/Masraf ve Gelir Fişleri
- ▶ Bütçe/Tahakkuk İşlemleri
- ▶ Muhasebe/Muhasebe Fişleri
- ▶ Muhasebe/Gelir Tablosu

İpucu: Menkul kıymet alım ve satımında bir aracı kurum ile çalışıyorsanız. Kurum için bir cari hesap açarak kuruma ödediğiniz ve kurumun sizin için satın aldığı ve sattığı menkul kıymetleri cari ekstre üzerinden de takip edebilirsiniz.

Dikkat

Menkul Kıymet Alış ve satışta borçlu hesabına bir cari hesap ya da bir banka hesabı yazılabilir. Her ikisi birden seçilemez. Kasadan nakit alınmaz. Nakit ancak bankaya yatırılarak işlem yapılır. Çek karşılığında menkul kıymet alış varsa Çek Çıkış Bordrosu düzenlemeli ardından menkul kıymet alış yapılmalıdır.

Tavsiye

Menkul kıymet işlemlerinde işlem tiplerini, muhasebe kodlarını ve bütçe kalemlerini doğru set edin. Gerekirse mali müşavirinizden destek alın. Yaptığınız işlemler ile eş zamanlı kaydedilen bütçe ve muhasebe fişlerini kontrol edin. Böylelikle hangi hesapları kullandığınızı ikinci kez görmüş olursunuz.

W³ Catalyst FA Modülleri - Bütçe

Bütçe bir şirketin belirli bir zaman dilimi içinde gelir ve gider hedeflerini belirlemesidir. W³ Catalyst'in Finans ve Muhasebe ürün ailesinin 3 boyutundan bahsetmiştik. Muhasebe, Cari ve Bütçe boyutları. Bütçe bölümü hakkında FA temel açıklama bölümünde ayrıntılı bilgiler mevcuttur. Lütfen ilgi bölümü inceleyiniz.

W³ Catalyst'te bütçeye fatura, banka, masraf, üretim gibi birçok iş fonksiyonu kayıt atar. Bütçe Modülü ise planları yapar, öngörülerini ve hedefleri kayıt altına alır. Böylelikle planlara ile gerçekleşen arasındaki kontrol ve denetim sağlanmış olur.

Bir işletme bir mali yıl içinde çok sayıda bütçe yapabilir. Satış bütçesi, Departman Bütçesi, Genel Bütçe, Masraf ve Gelir merkezlerine göre özel bütçeler gibi farklı bütçeler tasarlayabilirsiniz. Yıl bazında planlamak mümkün olduğu gibi 15 günlük bir bütçe dahi yapılabilir. Bütçe planlarının iyimser, kötümser, normal gibi senaryo yaklaşımları eklemek mümkündür. Bütçe tasarlamadan önce masraf ve gelir merkezleri, bütçe kalemleri kurgusunun hazırlanmış olmalıdır.

Bütçe temel ve açıklayıcı ana kayıt ekranı ve altında açılacak planlama fişleri ile planlanır. Planlanan bütçe farklı modüllerden gelen bütçe gelir ve harcama kayıtları ile gerçek zamanlı bütçe karşılaştırma tabloları marifetiyle izlenir. W³ Catalyst bütçe planı yapmamış olsanız dahi masraf ve gelirleri izleyebileceğiniz raporları hazır olarak sunar.

Kullanıma Geçmeden Önce

- ▶ Masraf ve Gelir Merkezi Tanımları
- ▶ Bütçe Kayıt Süreci Tasarımı ve Yetkilendirmesi
- ▶ Bütçe Kategorileri
- ▶ Bütçe Kalemleri
- ▶ Senaryo Tanımları
- ▶ Masraf ve Gelir Dağıtım Şablonları

Modül Fonksiyonları

- ▶ Bütçe Tahakkuk Planlama Fişleri
- ▶ Bütçeler
- ▶ Tahakkuk İşlemleri
- ▶ Bütçe Kategorileri
- ▶ Kalemler
- ▶ Masraf ve Gelir Merkezleri
- ▶ Masraf ve Gelir Şablonları
- ▶ Senaryo Tanımları
- ▶ Bütçe Karşılaştırma Tabloları
- ▶ Masraflar
- ▶ Gelirler

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

Bütçe FA içindeki diğer tüm modüller ile ilişkilidir.

İpucu: Projelere bütçe planlayabilirsiniz. Harcama ve gelirleri yaparken proje seçilirse proje bazlı bütçeler izlenebilir.

Dikkat

Bütçe kalemleri aynı zamanda muhasebe hesap kodları ile bağlantılıdır. Bütçe kalemleri tanımlarken muhasebe hesap kodlarını doğru ve uygun olduğundan emin olunuz. Bütçe kalemleri ve muhasebe hesap kodları arasında kurgu ve teknik uyum için Mali müşavirinizden veya uzmanlardan destek alın.

Tavsiye

Her mali yıl başlamadan önce gelecek stratejileri ile uyumlu olarak somut hedefler belirleyin. Bu hedefleri bütçe diline yani gelir-masraf merkezleri, bütçe kalemlerine çevirin. Çalışanlarınız ile bütçe altında planlar yapın ve plan ile gerçekleşenleri gerçek zamanlı izleyecek bir iş kültürü yaratın.

W³ Catalyst FA Modülleri - Muhasebe İşlemleri

İşletmelerin faaliyetlerini planlaması ve şu anki durumlarının tespitinin yapılabilmesi için, muhasebe bölümünden sağlanan bilgiler çok değerlidir. Bu bilgilerle mevcut durumların tespit edilebileceği gibi, geleceğe dönük yatırımlar da yapılabilir. Muhasebe, yalnızca devlete karşı sorumlulukların yerine getirildiği bir sistem değildir. Kurulacak sağlıklı bir muhasebe sistemiyle maliyet, pazarlama, satış ve dağıtımla ilgili birçok karara yön verecek raporlar çıkarılabilir.

Muhasebe verileri, devlet açısından vergi yükünün hesaplanmasında son derece önemlidir. İşletmeler devlete ne kadar vergi ödeyeceğini muhasebe işlemleri sayesinde hesaplarlar. Her işletme bir mali dönemdeki faaliyetlerine ve bu faaliyetlerden ne kadar kar/zarar yaptığına göre devlete vergi vermektedir. Çıkan sonuçlara göre devlete verilecek vergiler de muhasebe sayesinde hesaplanarak ve bildirilerek vergi borcu yerine getirilmiş olur.

W³ Catalyst'te gerçekleştirilen işlemlerde; İşlem kategorisi seçilirken "Muhasebe işlemi yapsın" olarak set edilmiş tüm parasal işlemler Muhasebe işlemlere otomatik kayıt atar. Muhasebe işlemleri FA işlemlerinin tamamında olduğu gibi 3 para birimi ile aynı anda çalışır.

Muhasebe işlemleri aşağıda belirtilen ilişkili modüllerden otomatik oluşturulabildiği gibi yetki dahilinde manuel de kayıt yapılabilmektedir. Örneğin bir fatura kaydı oluşturulduğunda Fatura da kullanılan işlem kategorisine bağlı olarak muhasebe modülünde mahsup fişi otomatik olarak oluşturulacaktır veya bir kasaya yapılacak Nakit Tahsilat işlemi sonucunda Muhasebe modülünde otomatik Tahsil fişi oluşacaktır.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te muhasebe işlemleri yapmadan önce aşağıdaki tanımları yapmalısınız.

- ▶ İşlem Tipleri ve Yetkileri
- ▶ Hesap Planı tanımlamaları (UFRS'ye uygun isteğe bağlı olarak)
- ▶ Muhasebe Fiş No tanımlamaları
- ▶ Para Birimleri
- ▶ KDV Oranları
- ▶ Tevkifat Oranları
- ▶ Ötv Oranları
- ▶ Stopaj Oranları
- ▶ Diğer FA Ayarları

Modül Fonksiyonları

- ▶ Muhasebe İşlemleri
- ▶ Mahsup Fişi
- ▶ Tahsil Fişi
- ▶ Tediye Fişi
- ▶ Virman Fişi
- ▶ Muhasebe Fişi import
- ▶ Açılış Fişi
- ▶ Kapanış Fişi
- ▶ Gelir Hesabı Kapanışları
- ▶ Hesap Aktarımı
- ▶ Fiş Birleştirme
- ▶ Yansıtma Hesapları Oluşturma

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Kasa/Kasa İşlemleri (Kasaya tahsil edilen ve ödenenler için)
- ▶ Banka/Banka İşlemleri (Banka hesabına tahsil edilen ve ödenenler için)
- ▶ Çek-Senet/Çek İşlemleri
- ▶ Çek Senet/Senet İşlemleri
- ▶ Cari Hesap/Cari Hesap İşlemleri (Muhasebe İşlemi seçilen)
- ▶ Fatura/Alış Faturaları – Satış Faturaları
- ▶ Stok/Stok İşlemleri (Muhasebe İşlemi seçilen)
- ▶ Masraf Yönetimi/Masraf ve Gelir Fişleri (Muhasebe İşlemi seçilen)
- ▶ Teminatlar/Alınan – Verilen
- ▶ Sabit Kıymet/Alış – Satış – Amortisman ve Değerleme
- ▶ Kredi/Kredi – Finansal Kiralama İşlemleri
- ▶ HR/Puantaj
- ▶ BI/Standart Raporlar/Hesap Planı Raporu
- ▶ BI/Standart Raporlar/Yevmiye Raporu
- ▶ BI/Standart Raporlar/Mizan Raporu
- ▶ BI/Standart Raporlar/Cari ve Muhasebe Kodları Raporu
- ▶ BI/Standart Raporlar/Ürün Muhasebe Kodları Raporu

İpucu: Yukarıda da belirtildiği gibi W³ Catalyst'te tek düzen hesap planlarını UFRS (Uluslararası Finans Raporlama Sistemi) ile uyumlu oluşturabilirsiniz. Bu özellik tek düzen ve UFRS kodlarını aynı anda kullanmanıza olanak sağlar. Yapmanız gereken Muhasebe kodlarının karşılında UFRS kod karşılıklarında beraber tanımlamak.

İpucu: Hesap Planlarını oluştururken karmaşık yapıdan uzak durun, Hesap Planının sade ve anlaşılır olmasına özen gösterilmelidir.

Dikkat

İlişkili tüm modüllerden Muhasebede otomatik kayıt oluşabilmesi için ilişkili Muhasebe işlem kategorisi detayında (Örn. Mahsup Fişi) default seçeneğinin işaretlenmiş olduğundan emin olunuz.

İlişkili tüm modüllerden Muhasebede otomatik kayıt oluşabilmesi için Muhasebe Fiş numaralarını tanımlamayı unutmayınız.

Ürün ile bağlantılı gerçekleştirilen işlemler sonucunda Muhasebe'de otomatik işlem kaydı oluşabilmesi için ürün muhasebe kod tanımlarının eksiksiz yapılmış olması gerekmektedir.

Üye/Müşteri/Tedarikçi ile bağlantılı gerçekleştirilen işlemler sonucunda Muhasebe'de otomatik işlem kaydı oluşabilmesi için üye muhasebe kod tanımlarının eksiksiz yapılmış olması gerekmektedir.

Kasa, Banka, Çek/Senet işlemleri sonucunda Muhasebe'de otomatik işlem kaydı oluşabilmesi için muhasebe kod tanımlarının eksiksiz yapılmış olması gerekmektedir.

Vergiye tabi işlemler sonucunda Muhasebe'de otomatik kayıt oluşabilmesi için KDV oranı, ÖTV Oranı, Stopaj ve Tevkifat Oranlarını eksiksiz tanımlamayı unutmayınız.

Tavsiye

W³ Catalyst Muhasebe işlemlerini kullanıma almadan önce oluşturacağınız Hesap planının mevcut kullanıldığı gibi aktarılmaması gözden geçirilerek, geçmişte oluşturulmuş kirli data varsa temizlenerek, gerekirse revize edilerek tanımlanması tavsiye edilir.

Hesap planlarınızın kırılımlarını oluştururken, Muhasebe işlemleri datalarında proje ve şube gibi önemli dataların ayrıca tutulabildiği unutulmamalıdır. Bu bilgi dahilinde gereksiz kırılımlar oluşturulmaması tavsiye edilir.

UFRS'ye uygun raporlama yapılabilmesi için Muhasebe Hesap kodlarınızın yanında UFRS kod karşılıklarını girmeyi unutmayınız.

W³ Catalyst FA Modülleri - Maliyet Muhasebesi

Maliyet muhasebesi, bir işletmede üretilen mamul ya da hizmetlerin alımından, üretim ve satışına kadar geçen tüm sürede oluşan maliyetlerin sınıflandırılıp izlenmesine olanak sağlayan bir hesap ve kayıt sistemidir.

Gider/Maliyet/Zarar Kavramları

Gider bir işletmenin kar etmek veya yarar sağlamak için yürütülen faaliyetleri için yapılan harcama ve tüketimdir. Maliyet ise yapılan tüm harcamaların parasal toplamıdır. Eğer giderler kar edebilme sınırını aşar ve gerekli olmayan harcamalar meydana gelirse bu durum zarar kavramı ile ifade edilir.

Maliyetlerin kontrol altında tutulması ve gerçek zamanlı izlenebilmesi bir işletme için hayati öneme sahiptir. Esas olarak Maliyet Muhasebesi muhasebe hesap planlarında çoğunlukla dönem sonlarında ortaya çıkan sonuçlardır. Bu sonuçlar ile işletmenin karı/zararı ve ödeyeceği vergiler hesaplanır.

Maliyet sonuçları; maliyet muhasebesi kayıtlarıyla saptanırken maliyetler ise operasyonlar esnasında oluşur. Bir başka ifadeyle alırken, satarken, üretirken, maaşları öderken maliyetler oluşur.

W³ Catalyst'te Harcama Fişleri, Üretim Fişleri, Banka işlemlerindeki harcamalar gibi birçok iş fonksiyonu muhasebe hesaplarına gerçek zamanlı maliyet kayıtlarını atmaktadır. Bunun yanı sıra kullanıcıların tetiklediği maliyet muhasebesine dayanak oluşturan operasyonel sistem verilerini alarak maliyet kaydı oluşturan fonksiyonlar vardır. Bu fonksiyonlar aşağıdaki gibidir.

- ▶ Satılan Malın Maliyetini Muhasebeleştirme
- ▶ Üretim İşçilik Maliyetlerini Yansıtma
- ▶ Üretim Maliyetlerini Yansıtma
- ▶ Üretim Sonuçları Muhasebeleştirme

Bu fonksiyonlar ile belli aralıklarla satılan malın maliyet ve üretim maliyetlerini hesap etmek ve muhasebecilerin dönem sonu maliyet muhasebesi fişlerini kesebilmesine olanak sağlar.

Doğrudan ve Dolaylı Maliyetler ve Yansıtma

Satılan veya üretilen mal maliyetlerini çok sayıda gider etkiler. Satın alınan mamüller, ham maddeler, sarf malzemeleri, iş gücü harcamaları, enerji gibi doğrudan malın içinde oluşan maliyetlerin yanı sıra kira, finansman, yönetim giderleri gibi dolaylı olarak mal maliyetlerine yansıtılması gereken giderler vardır.

Doğrudan maliyetler alım faturaları, üretim fişleri, stok fişleri kaydedildiğinde mal maliyetine doğrudan eklenir. Oysa ay sonu ödenen kira, dönem sonunda ödenen faize gibi birçok masraf üretim veya satılan mal maliyetine hemen yansımaz. Ayrıca birçok harcama toplu olarak yapıldığından her bir mamüle yansıtılması başlı başına bir problem oluşturur. Bu sebeple muhasebe yansıtma fişleri kesilir.

W³ Catalyst'te yansıtma fişlerinin kolayca oluşturabilmesi için uygun araçlar geliştirilmiştir.

Envanter Yöntemi ve Önemi

Envanter yönteminde sürekli ve aralıklı olmak üzere iki yaklaşım vardır. Sürekli envanter yönteminde her bir satışın ardından maliyet hesap edilirken aralıklı yöntemde stok maliyetleri dönem sonunda bir kerede hesap edilir. Her iki yöntemin sonucunda aynı sonuçlar çıkar.

W³ Catalyst'te ürünler kaydedilirken envanter yöntemi seçilir "Ağırlıklı Ortalama" veya "FIFO – İlk Giren İlk Çıkar" prensiplerine göre gerçek zamanlı satılan malın maliyeti hesaplanarak satış işlemi esansında kayıt altına alınır. Böylelikle her bir satışın kar/zararı izlenebilir.

Maliyet Muhasebesinin Amaçları Şu Şekilde Sıralanabilir

- ▶ Üretilen mal ya da hizmetlerin maliyetlerini saptamak,
- ▶ Stokların değerlerini hesaplamak,
- ▶ Geleceğe yönelik bütçelerin hazırlanmasına yardımcı olmak,
- ▶ Giderleri kontrol altında tutmak,
- ▶ Maliyetlerin düşürülmesini sağlayacak yöntemler geliştirmek,
- ▶ Yöneticilere maliyetle ilgili düzenli, etkili ve güvenilir bilgiler vermek.

Muhasebe Hesaplarında 7 İle Başlayan Hesaplar Maliyet Hesaplarıdır.

Maliyet hesapları uygulaması esneklik sağlanması amacıyla 7/A ve 7/B olarak ikiye ayrılmıştır. 7/A seçeneği fonksiyon esasına göre, 7/B seçeneğinde ise gider çeşitleri esasına göre maliyetleri izlemektedir. 7/A seçeneği aktif toplamı ve net satışları belli miktarları aşan üretim ve hizmet işletmelerinde kullanılırken, 7/B seçeneği aktif toplamı ve net satışları belli miktarları aşmayan üretim ve hizmet işletmelerinde kullanılmaktadır. 7/A seçeneğinde her hesap için yansıtma hesabı vardır, ancak 7/B seçeneğinde tek yansıtma hesabı kullanılır. Her iki seçenekte de tek ortak olan hesap Finansman Giderleridir.

7/A Fonksiyon Esasına Göre Hesaplar

Gider Hesapları

- ▶ 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri
- ▶ 720 Direkt İşçilik Giderleri
- ▶ 730 Genel Üretim Giderleri
- ▶ 740 Hizmet Üretim Maliyeti
- ▶ 750 Araştırma ve Geliştirme Giderleri
- ▶ 760 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri
- ▶ 770 Genel Yönetim Giderleri
- ▶ 780 Finansman Giderleri

Yansıtma Hesapları

- ▶ 711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma Hesabı
- ▶ 721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı
- ▶ 731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı
- ▶ 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı
- ▶ 751 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Yansıtma Hesabı
- ▶ 761 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Yansıtma Hesabı
- ▶ 771 Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı
- ▶ 781 Finansman Giderleri Yansıtma Hesabı

Fark Hesapları

- ▶ 712 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Fark Hesabı
- ▶ 722 Direkt İşçilik Giderleri Fark Hesabı
- ▶ 732 Genel Üretim Giderleri Fark Hesabı
- ▶ 742 Hizmet Üretim Maliyeti Fark Hesabı
- ▶ 752 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Fark Hesabı
- ▶ 762 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri Fark Hesabı
- ▶ 772 Genel Yönetim Giderleri Fark Hesabı
- ▶ 782 Finansman Giderleri Fark Hesabı

7/B Gider Çeşidine Göre Hesaplar

- ▶ 79 Gider Çeşitleri
- ▶ 790 İlk Madde ve Malzeme Giderleri
- ▶ 791 İşçi, Ücret ve Giderleri
- ▶ 792 Memur, Ücret ve Giderleri
- ▶ 793 Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
- ▶ 794 Çeşitli Giderler
- ▶ 795 Vergi, Resim ve Harçlar
- ▶ 796 Amortisman ve Tükenme Payları
- ▶ 797 Finansman Giderleri
- ▶ 798 Gider Çeşitleri Yansıtma Hesabı
- ▶ 799 Üretim Maliyet Hesabı

Bütçe Kalemleri Ve Maliyet Muhasebesi Hesapları Arasındaki İlişki

Bütçe kategori ve kalemleri oluşturulurken muhasebe hesap kodları seçilir. Harcama fişleri seçilen muhasebe kodları ile doğrudan maliyet muhasebesine kayıt atar.

Ürün Muhasebe Kodları Ve Maliyet Muhasebesi Arasındaki İlişki

Ürünlere muhasebe kodları seçilirken maliyet muhasebesini ilgilendiren muhasebe hesapları seçilir.

Bu muhasebe kodları şunlardır.

- ▶ Hammadde
- ▶ Fireler
- ▶ Sarflar
- ▶ Üretim/Mamül
- ▶ Üretim/Yarı Mamul
- ▶ Satılan Malın Maliyeti
- ▶ Hurda Hesabı
- ▶ Direkt İlk Madde Malzeme Hesabı
- ▶ Direkt İlk Madde Malzeme Yansıtma Hesabı
- ▶ Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı
- ▶ Üretim İşçilik Yansıtma Hesabı

Dikkat

Maliyet muhasebesi hesapları muhasebeci ve mali müşavirlerin gözetiminde planlanmalı ve işletmenin kendine özgü ihtiyaçları doğrultusunda planlanmalıdır.

Örnek Vaka

Ocak ayında boya üreten bir işletmede ara mamul üretimi yapılan bir makinede arıza çıkmış. Arızayı gidermek için 5.000 TL ödenmiştir. Aynı dönemde 10 ton hammadde tedarikçiden 100.000 TL'ye alınmıştır ve 3.000 TL nakliye harcaması yapılmıştır. Bu hammaddenin 8 tonu boya üretmek için kullanılmıştır. Fabrikaya 3.000 TL elektrik faturası ödenmiştir. Üretimde 3 işçi çalışmıştır. İşçilere 6.000 TL maaş ödenmiştir. Bu ayın sonunda 8 ton boya üretilmiştir. Boyanın 6 tonu satılmıştır. Boyanın kg satış fiyatı 7 TL'dir. Bu vaka aşağıdaki W³ Catalyst fonksiyonlarının kullanılmasını gerektirmektedir ve maliyet muhasebe kayıtlarına etkileri aşağıdaki gibidir.

10 Ton hammadde 100.000 TL'ye alındığı için bu hammaddeye öncelikle W³ Catalyst fonksiyonları ile ağırlıklı ortalamaya göre sistem birim maliyet kaydı atmaktadır.

Birim Maliyet = 100.000 TL / 10.000 kg = 10 TL

10 Ton hammaddenin 8 tonu üretim için kullanıldığında, kullanılan hammadde maliyeti üretilen ürünün maliyetine yansır. Ancak üretim sürecinde katlanan makine arızası, nakliye ve elektrik giderlerinin de üretilen ürünün maliyetine yansıtılması gerekmektedir. Tabi bunun yanı sıra üretimi gerçekleştirebilmek için 3 işçi çalıştırıldığından işçilik maliyetlerinin de yansıtılması gerekmektedir. İşçilik ve genel üretim giderleri için üretim yapılan istasyonda tanımlı masraf merkez(ler)ine yansıtılması aşağıdaki gibi yapılmaktadır.

730 Genel Üretim Giderleri hesabı ile ilişkili gider kalemlerine makine arızası, nakliye ve elektrik faturası için tutarları değerinde masraf kaydı yapılır.

Masraf kayıtlarını yaptıktan sonra W³ Catalyst Üretim Maliyetleri Yansıtma fonksiyonu ile genel üretim giderleri üretilen ürüne ek maliyet olarak yansır.

Genel Üretim Giderlerinden Doğan Ek Birim Maliyet = [5000 TL (Makine Arıza Gideri) + 3000 TL (Nakliye Gideri) + 3000 TL (Elektrik Gideri)] / 8000 Kg (Üretilen Ürün Miktarı) = 1,375 TL

Üç işçinin maaşı ile 720 Direkt İşçilik Giderleri hesabında oluşan maliyet ise üretim yapılan istasyondaki üretilen ürünlerin işçilik maliyetlerine W³ Catalyst Üretim İşçilik Maliyetleri Yansıtma fonksiyonu ile yansıtılır.

İşçilik Birim Maliyeti = 6000 TL (Maaş Ödemesi) / 8000 Kg (Üretilen Ürün Miktarı) = 0,75 TL

Toplam Birim Maliyet = Birim Maliyet + Ek Maliyet(Genel Üretim Gideri + İşçilik)

$$= 10 \text{ TL} + 1,375 \text{ TL} + 0,75 \text{ TL}$$

$$= 12,125 \text{ TL}$$

Maliyet yansıtma işlemleri tamamlandıktan sonra W³ Catalyst Üretim Sonuçları Muhasebeleştirme fonksiyonu ile maliyetlerin mahsup fişi oluşturularak muhasebe hareketi yapması sağlanır.

6 Ton üretilen ürünün maliyeti;

12,125 (Birim Maliyet) x 6000KG (Satılan Miktar) = 72750 TL muhasebe hesabına yansır.

Üretilen 8 ton üründen 6 tonu kilogram fiyatı 7 TL'den satılmıştır. Bu durumda;

7 TL (Birim Satış Fiyatı) x 6000 KG (Satılan Miktar) = 42.000 TL

Son olarak W³ Catalyst Satılan Malın Maliyeti Muhasebeleştirme fonksiyonunu çalıştırılarak satış işleminin muhasebeleştirme işlemi yapılır.

Kullanıma Geçmeden Önce

W³ Catalyst'te maliyet işlemleri yapmadan önce aşağıdaki tanımların doğru yapılmış olması gerekir.

- ▶ Ürün Envanter Yöntemleri
- ▶ Ürün Muhasebe Kod Tanımları
- ▶ İşlem Tipleri Tanımları (Maliyet seçeneğinin kullanımı)

Modül Fonksiyonları

- ▶ Satılan Malın Maliyeti Muhasebeleştirme
- ▶ Üretim İşçilik Maliyetleri Yansıtma
- ▶ Üretim Maliyetleri Yansıtma
- ▶ Üretim Sonuçları Muhasebeleştirme

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Maliyet ve Fiyat Yönetimi/Ürün Maliyetleri
- ▶ Muhasebe İşlemler/Muhasebe Fişleri
- ▶ Masraf ve Gelir İşlemleri/Harcama Fişi
- ▶ Kredi Yönetimi/Kredi Ödemesi
- ▶ Fatura/Alım Faturası
- ▶ Üretim/Üretim Sonuç Fişleri

İpucu: W³ Catalyst'te satılan malın maliyetinin muhasebeleştirilmesi işlemi ihtiyaca göre belgenin kaydedildiği anda anlık olarak ya da dönem sonlarında toplu olarak oluşturulabilmektedir. Anlık olarak oluşması için ilgili işlem tipinin detayından "Satılan Malın Maliyeti Hareketi Anlık Yapılsın" seçeneği seçilir.

İpucu: Fatura masraflarını ürün maliyetine fatura detayından "Fatura Maliyet ve Masrafları" sekmesinden fatura ile ilgili harcamaları girerek yansıtabilirsiniz.

Bu harcamaların ürün maliyetine yansıtılması şu şekilde olur:

(Toplam Masraf x Satırdaki Ürünün Birim Fiyatı) / Tüm Satırların Toplam Satır Tutarı

İpucu: Maliyetler hem irsaliyeden hem de faturadan oluşabilir. Bir irsaliye kaydedildiği zaman oluşan maliyet, irsaliye faturaya çekilince faturadaki tutar üzerinden güncellenir.

Dikkat

Üretilen bir ürünün, ürün ağacındaki maliyet öngörüsünde, ağaçta bulunan hammadde ve yarı mamullerin son oluşan maliyetleri göz önüne alınarak anlık oluşturulur. Eğer varsa üretimden gelen maliyet, istasyon maliyetleri de bu hammadde maliyetlerine eklenir. Ancak aynı üretilen ürünün maliyeti ürün kartından bakıldığında son üretimlerinde ve maliyet muhasebesi ile yapılan yansıtmalardan oluşacağı için maliyet öngörüsü ile aynı sonucu vermeyecektir.

Özetle, ürün ağacındaki maliyet anlık maliyetlerden öngörülebilir olarak bir maliyet oluşturur. Maliyet tarihçesinde bulunan maliyet ise o tarihten önce oluşmuş bir maliyeti göstereceğinden dolayı farklı olabilir.

Tavsiye

Sistemde geçmiş tarihli maliyet işlemi yapan bir belge kaydedildiği zaman o tarihte bir maliyet kaydı oluşur. Ayrıca o tarihten sonra oluşturulmuş bütün maliyetler de güncellenir ve yeni eklenmiş belgeden gelen maliyetler de hesaba katılmış olur. Yine aynı şekilde silinen veya iptal edilen belgeler kendi oluşturdukları maliyet kayıtlarını silerler. Bu sebeplerden ötürü stok maliyetlerinin doğru bir şekilde takip edilebilmesi için belirli dönemlerde, Bakım İşlemleri altından yeniden maliyet oluşturma işlemi yapılmalıdır.

W³ Catalyst FA Modülleri - Sabit Kıymetler

Bir işletmenin faaliyetlerini sürdürmek üzere kullandığı veya aldığı arazi, bina, makine, araç gibi varlıklar, lisanslar, satın aldığı patentler o işletmenin sabit kıymetlerini oluşturur. Bina, makine, ekipman gibi sabit kıymetler "Maddi Duran Varlıklar", Lisans, telif hakkı, yazılım gibi sabit kıymetler "Gayri Maddi Duran Varlıklar" olarak adlandırılır. Mevzuata göre Maddi Duran Varlıklar 25 hesap kodu ile Gayri Maddi Duran varlıklar ise 26 hesap kodu ile başlar.

Sabit kıymetler bir işletmenin değerini belirlerken önemli bir ölçüttür. Arsaların, binaların değerleri artar, makineler kullandıkça değerleri düşer. Bu süreç amortisman ve yeniden değerlemeyi gerektirir.

W³ Catalyst sabit kıymetlere sadece muhasebe odağı ile yaklaşmaz. Sabit kıymetlerin arızası olur, bakımı yapılır, sigorta ettirilir. Örneğin bilgisayar satan bir şirket stokundaki bir bilgisayarı sabit kıymete dönüştürülebilir. Sabit kıymeti bir süre kullandıktan sonra satabilir. W³ Catalyst iş fonksiyonları sabit kıymetlere geniş bir bakış açısı ile yaklaşır.

W³ Catalyst'te bir sabit kıymetin alınmasından itfasına kadar geçen sürede amortisman ve değerlendirme işlemleri de olmak üzere tüm hayat hikayesi muhasebe kayıtlarıyla bütünleşik olarak izlenir.

Sabit Kıymetlerde Değerleme ve Amortisman

Değerleme ve amortisman ile ilgili kurallar mevzuat ile belirlenmektedir. Amortismanın iki boyutu vardır; Yöntem ve Dönem.

W³ Catalyst'te aşağıdaki yöntemler mevcuttur:

- ▶ Azalan Bakiye:
- ▶ Sabit Miktar:
- ▶ Hızlandırılmış Azalan Bakiye:
- ▶ Hızlandırılmış Sabit Değer:

Dönem: Amortisman yönteminin bir mali yılda kaç kez uygulanacağıdır. W³ Catalyst'te yılda 1 kez- yıllık, 4 kez- 3 ayda 1, 12 kez – her ay amortisman yapılabilir.

VUK'da normal ve azalan bakiyeler olmak üzere iki amortisman yöntemi kabul edilmiştir. Her iki yöntemin farkını göstermek için aşağıdaki örneği inceleyebilirsiniz.

Örnek Vaka

1.000 TL'ye alınmış olan bir vinç için amortisman süresi 5,5 yıldır. Bu durumda amortisman oranı %18 olmaktadır.

Normal Usule Göre; ilk beş yıl $1.000 \times 0,18=180$ TL, son yıl ise geriye kalan 100 TL tutarında amortisman ayrılacaktır.

Azalan bakiyeler usulüne göre sabit kıymetin amortisman süresi alınır. Amortisman alış değeri ile süre bölünerek bulunan oran 2 ile çarpılarak amortisman oranı bulunur.

Yıl	Amortisman Matrahı	Amortisman Oranı	Amortisman Tutarı
1	1.000	0,36	360
2	640	0,36	230,4
3	409,6	0,36	147,456
4	262,144	0,36	94,372
5	167,772	0,36	60,398
6	107,374	1	107,374

Her iki yöntemde de ayrılan amortisman tutarı amortisman alış bedeli kadardır. Azalan bakiyeler usulü ilk yıllarda daha fazla amortisman tutarını gider olarak yazılmasına olanak sağlar.

Kullanıma Geçmeden Önce

- ▶ İşlem Tipleri
- ▶ Muhasebe Hesap Tanımları

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Stoklar
- ▶ Fiziki Varlıklar
- ▶ Muhasebe İşlemleri
- ▶ Aboneler (Abone yönetiminde kullanılan sabit kıymetler için)

Modül Fonksiyonları

- ▶ Sabit Kıymetler
- ▶ Sabit Kıymet Alış
- ▶ Sabit Kıymet Satış
- ▶ Sabit Kıymetten Stoka İade Fişi
- ▶ Stoktan Sabit Kıymete Dönüşüm Fişi
- ▶ Sabit Kıymet Hareketleri
- ▶ Sabit Kıymet Güncelleme
- ▶ Amortisman ve Değerleme
- ▶ Sabit Kıymet Dönem Devir İşlemleri

İpucu: Satışı veya değerlemesi yapılmış sabit kıymetleri silemez, güncelleyemezsiniz.

Dikkat

Sabit kıymetlerinizin, yapacağınız amortisman tutarlarının veya yeniden değerlendirme sonrası ortaya çıkan değer artışlarının muhasebe hesaplarına doğru kaydedildiğinden emin olun. Yanlış hesaplara kaydedilen işlemler yasal sorumluluklar doğurur.

Tavsiye

Sabit kıymetler aynı zamanda fiziki varlık olarak tarif ederek garanti, zimmet arıza, bakım gibi işlemleri W3 Catalyst'in ilgili modül ve fonksiyonları ile yönetebilirsiniz.

W³ Catalyst FA Modülleri - Mali Tablolar

Mali tablolar bir işletmenin dönemsel faaliyetleri sonucunda hazırlamaları gereken ilgili kanunlar tarafından işletmeler için zorunlu tutulan ve işletmenin performansını gösteren, standartlaştırılmış muhasebe kayıtlarıdır. Bilanço, gelir-gider tablosu, satılan malın maliyeti, kar dağıtım, fon ve nakit akım tablolarıdır.

Bir başka ifadeyle; işletmenin aldığı, sattığı, borcu, alacağı, geliri, gideri, karı, zararı, stoku, fiyesi gibi tüm bilgilerin içinde yer aldığı, şirketin belirli periyod içerisinde mali durumunu gösteren özet bilgilerdir.

Mali tabloların düzenli, hızlı ve şeffaf olması günümüz işletmeleri için çok önemlidir. Kamu denetimi, iç denetim, kredi kurumlarıyla olan ilişkiler mali tablolar üzerinden sürdürülür. Mali tablolar aynı zamanda yöneticilerin doğru kararlar alabilmesi için yöneticilere anlamlı bilgiler sunmalıdır. Esas olarak mali tablolar sonuçtur. Mali tabloların hatasız olması hesap planlarının doğru açılmış ve muhasebe kayıtlarının doğru biçimde yapılmış olmasına bağlıdır.

W³ Catalyst'de mali tablolar belirli bir tarih aralığında filtre edilerek kolayca alınabilir, Excel'e veya PDF formata dönüştürülebilir, basılabilir basit fonksiyonlardır. Mali tablolar hakkında ayrıntılı bilgiler, kanuni düzenlemeler ile ilgili bilgileri uzmanlardan veya uzmanların kitap ve yazılarından öğrenebilirsiniz.

Kullanıma Geçmeden Önce

- ▶ Bilanço Form Tanımları
- ▶ Fon Akım Tablosu Tanımları
- ▶ Gelir Tablosu Form Tanımları
- ▶ Nakit Akım Tablosu Form Tanımları
- ▶ Satışların Maliyeti Tablosu Tanımları

Modül Fonksiyonları

- ▶ Bilanço
- ▶ Fon Akım Tablosu
- ▶ Gelir Tablosu
- ▶ Mizan
- ▶ Satılan Mal Maliyet Tablosu

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

Mali tabloları muhasebe kaydı yapan tüm işlemler ilgilendirir.

İpucu: Filtre ettiğiniz mali tabloları kayıt altına alarak saklayabilirsiniz. Böylelikle geriye dönük değişimleri izleyebilirsiniz.

Dikkat

Mali tabloların otomatik oluşması için mali tablo tanımlarının kurallara uygun yapılması gereklidir. W³ Catalyst içinde tablo tanımları standart olarak gelir. Kullanıcılar isterlerse tanımları yeniden düzenleyebilirler. Özellikle farklı ülkelerde iş yapan şirketler o ülkenin kurallarına göre bu düzenlemeleri dikkatli yapmalıdırlar

Tavsiye

Mali tablolarınızı her ay düzenli olarak kontrol edin. Bir önceki ayın tabloları ile karşılaştırın. Kontrolleri aylık yaparsanız hataları fark etmeniz kolaylaşır.

W³ Catalyst FA Modülleri - Muhasebe Defterleri

Muhasebe defterleri bir mali yıl içinde tüm muhasebe hareketlerinin kayıt altına alındığı defterlerdir. Defterler aynı zamanda yasal evraklardır. Mali denetim, adli ve idari yargı süreçlerinde defterler kanıt olarak kullanılan evraklardır. Defterlerin ülkelere göre mevzuat değişiklikleri birlikte beş yıl saklanması gerekir.

Günümüzde defterler kağıt olarak kullanılabilirdiği gibi elektronik olarak da saklanabilirler. Vergi mükelleflerinin hangi standartlarda defter tutmak ve saklamak zorunda olduğu mevzuat tarafından belirlenmiştir. Elektronik olarak kayıt tutmak ve kayıtları saklamak için e-arşiv ve e-defter entegrasyonu yapılmalıdır.

W³ Catalyst içinde yer alan WEX platformu elektronik defter kaydetme ve saklama için geliştirmiştir.

Not: E-Arşiv entegrasyonu aynı zamanda e-fatura uygulamasını da içermektedir. Lütfen ERP /SD/ Fatura Modülü'nü inceleyiniz.

Kullanıma Geçmeden Önce

- ▶ Şirket Tanımları
- ▶ Entegrasyon Tanımları
- ▶ Muhasebeci Tanımları
- ▶ Belge Tipleri
- ▶ İşlem Tipleri

Modül Fonksiyonları

- ▶ E-Defter
- ▶ Kebir
- ▶ Muavin
- ▶ Yevmiye

Diğer Modüllerdeki İlişkili Fonksiyonlar

- ▶ Muhasebe Fişleri
- ▶ Tahsil Fişi
- ▶ Tediye Fişi
- ▶ Mahsup Fişi
- ▶ Açılış Fişi

İpucu: İşletmeniz için defterlerinizi tutan SM/SMMM ya da YMM'nize ait sözleşme açıklaması, sözleşme çeşidi, sözleşme tarihi ve sözleşme numarası bilgilerinin defterde gösterilmesi zorunludur. Ancak defter işletmenizin bünyesindeki bir çalışan tarafından tutuluyor ise sözleşme açıklaması, sözleşme çeşidi, sözleşme tarihi ve sözleşme numarası tire (-) karakteri kullanılarak geçilmelidir. Aksi takdirde bu alanlar boş bırakılmış ise defter oluşturma esnasında kontrollere takılacağından defter oluşturma işlemi gerçekleşmeyecektir.

İpucu: Gelir İdaresi Başkanlığı'nca belirlenen standart belge tiplerinin dışında farklı bir belge tipi kullanacak iseniz bu belge tipinin mutlaka diğer (other) seçeneğini işaretlemeli ve açıklama alanına kısaltma kullanmadan tanımını girmelisiniz. Bu tanımlamalar yapılmadığı takdirde defter oluşturma esnasında defterin standart belge tiplerini içermediğine yönelik uyarı alacak ve elektronik defterinizi oluşturamayacaksınız.

İpucu: Elektronik defterlerde her kaydın belge tipi ve ödeme şekli olmalıdır. Ancak burada önemli olan muhasebe kaydına esas teşkil eden işlemin matbu bir evrağının olup olmamasıdır. Şayet matbu bir evrakı yok ise kesinlikle belge tipi ve ödeme şekli girilmemelidir.

Dikkat

Gerek fiziksel gerekse elektronik olsun defterler basılmadan/oluşturulmadan önce yevmiye numaralarının mutlaka sıralı olması gerekmektedir. Bu sebeple defterlerinizi bastırmadan/oluşturmadan önce yevmiye numaralarında düzenleme yapmanız gerekmektedir. Bu işlemin yapılmadığı durumda elektronik defteriniz hata alacaktır.

Yeni bir aya ait elektronik defter oluşturulmak istenildiğinde mutlaka bir önceki defter arşivlendi aşamasında olmak durumundadır. Aksi takdirde yeni defter dönemine ait elektronik defter oluşturulamaz.

Tavsiye

Elektronik defterlerinizi oluşturmadan önce muhasebe fişleri ekranından defter döneminize ait kayıtları listeleterek yevmiye numaralarının sıralı ve kayıtlarınızın mevzuatta belirtilen şekilde e-defter uyumlu olup olmadığını kontrol edebilirsiniz. Aksi takdirde elektronik defterinizin aşaması resmi defter olduktan sonra ilgili defter dönemi kilitletiği için sorunlu kayıtlarınızda silme/güncelleme işlemi yapamayacak ve elektronik defteriniz Gelir İdaresi Başkanlığı'na iletildiğinden silip yeniden oluşturamayacaksınız.

Sorunlu defteri yeniden oluşturmak için Gelir İdaresi Başkanlığı'na defterin iptali için başvuruda bulunmanız gerekmektedir. Ancak defterin iptali gerçekleştiğinde sorunlu defteri silip yeni defter oluşturabilirsiniz.